

S KONFERENCE ZVEZE KOMUNISTOV KOPRSKEGA OKRAJA

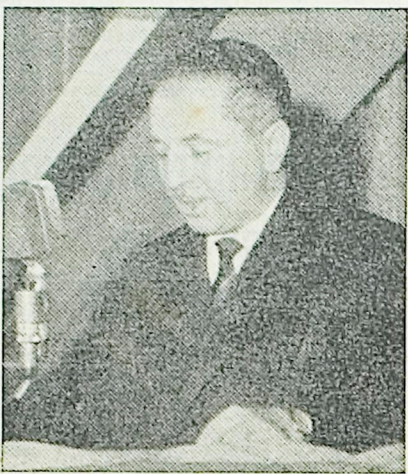
Obračun dela dveh let spodbuda za nove delovne zmage

Albert Jakopič-Kajtimir: Razen kritično ocenjenih pomanjkljivosti v našem delu moramo videti tudi uspehe, da bi lahko še vnaprej pravilno usmerjali vse svoje sile za nadaljnjo graditev moči in blagostanja v naši deželi!

V petek 11. in soboto 12. t. m. je bila v prostorih hotela Palace v Portorožu III. okrajna konferenca ZK Koper. Bila je močan odraz aktivnosti organizacije in članov ZK v preteklem dvoletnem obdobju, po drugi strani pa po svoji vsebini in razgibanosti v poročilih, razpravah in sklepih tudi odraz zelo temeljitih priprav nanjo. Tako je Okrajni komite že pred časom razposlal vsem delegatom svoje tiskano »Poročilo OK ZKS Koper za III. konferenco«, o katerem so po osnovnih organizacijah ZK našega okraja v obdobju pred konferenco temeljito razpravljali in ugotovili dosedanje pozitivne izkušnje, napake in pomanjkljivosti v naši borbi za idejno afirmacijo socialistične misli, v borbi za nadaljnji razvoj gospodarstva, za načelno utrjevanje komun kot skupnosti potrošnikov in proizvajalcev, za napredek in krepitev delavskega in družbenega samoupravljanja, za oblikovanje rasti socialistične zavesti delovnega ljudstva — skratka, za čimboljši vsestranski socialistični razvoj našega okraja. Tako je razumljivo, da je razen članov OK prišlo na konferenco temeljito pripravljenih tudi 275 izvoljenih delegatov. Ko je sekretar OK ZKS tovariš **Albert Jakopič-Kajtimir** otvoril konferenco, je pozdravil navzočega člana Izvršnega komiteja CK ZKS in ZKJ tovariša **Franca Leskoška-Luko**, sekretarja OK ZKS Gorica tovariša **Tineta Remškarja**, tri predstavnike OK ZKH Pulj, sekretarja OK ZKS Kranj tovariša **Janka Rudolfa**, predstavnika JLA, člana organizacijske komisije CK ZKJ tovariša **Branka Drezga**, zvezne in republiške ljudske po-

slance, zastopnike tiska in radia ter vse delegate in ostale povabljene goste.

Predsedujoči je obvestil delegate o lepem številu brzojavnih pozdravov, ki so jih poslali konferenci delovni kolektivi in orga-

Secretar OK ZKS Koper, član Izvršnega komiteja CK ZKS in član CK ZKJ, tovariš **Albert Jakopič-Kajtimir** posreduje delegatom in gostom na III. konferenci ZK koprškega okraja svoje poročilo

nizacije iz vseh občin našega okraja, nakar sta prišli pozdravit konferenco s svojima razvitima zastavama delegaciji LMS in pionirjev iz Pirana. Posebno prisrčna je bila čestitka vodje pionirjev, ki je med drugim spregovoril v mikrofon naslednje besede: »Dolga in težka je bila borba, ki ste jo bili vi komunisti pod mojim vodstvom našega ljubljenskega maršala Tita za naše lepše življenje, ki smo ga zlasti mi najmlajši v največji meri deležni.«

Po izvolitvi delovnega predsedstva konference, ki ga je vodil tovariš **Karl Strukelj**, in po izvolitvi ostalih organov konference je podal sekretar OK ZKS Koper tovariš **Albert Jakopič-Kajtimir** svoje izčrpno poročilo o nalogah komunistov v prihodnjem obdobju, iz katerega povzemamo nekaj misli.

Popoldne in zvečer prvega dne konference so se delegati in gosti porazdelili v tri komisije, da bi določena vprašanja lahko sistematičneje obravnavali. V komisiji za organizacijsko politična in idejna vprašanja, ki jo je vodil dr. Svetozar Polič, je v razpravi sodelovalo 18 delegatov, v komisiji za vprašanja komun in družbenega upravljanja, ki jo je vo-

OBŠIRNA RAZPRAVA PO KOMISIJAH NA KONFERENCI ZK V PORTOROŽU

O vzgoji, komuni in upravljanju

Tovariši in tovarišice! Dovolite mi, da vas v imenu Centralnega komiteja ZKJ in CK ZKS pozdravim in želim konferenci in vsem vam še več uspehov. Iz poročila Okrajnega komiteja in iz referata tovariša Kajtimira o bodočih nalogah se jasno vidijo uspehi dosedanjega dela Zveze komunistov. Vidi pa se istočasno tudi pomanjkljivosti, ki so se med tem časom pokazale in težave, katere smo morali prebroditi. Vsekakor ste dosegli velike uspehe ter vam k uspehom iskreno čestitam.

V referatu tovariša Kajtimira so postavljene tudi naloge za bodoče delo članov ZK v koprskem okraju, ki se v ničemer ne razlikujejo od nalog postavljenih v drugih krajih razen v tem, da se pri vas postavlja še ostreje. Velik del vašega okraja je bil pozno priključen k novi Jugoslaviji, v

IZ GOVORA TOVARIŠA FRANCA LESKOŠKA-LUKE

K velikim uspehom vam iskreno čestitam!

Na povabilo italijanske vlade bo državni sekretar za zunanje zadeve **Koča Popović** obiskal med 1. in 4. decembrom Rim, kjer se bo razgovarjal z najvišjimi italijanskimi državnimi voditelji o vprašanjih, ki zanimajo Jugoslavijo in Italijo.

V Portorožu je bilo minuli petek in soboto zbranih okrog 400 delegatov in gostov, ki so po izčrpnih poročilih OK ZKS Koper in sekretarja Alberta Jakopiča-Kajtimira sprejeli vrsto smernic in napoliti za nadaljnje uspešno delo pri vsestranski izgradnji našega področja. III. konferenca Zveze komunistov koprškega okraja je za nami. S poročili v današnji številki lista smo skušali našim zvestim bralcem posredovati bogato in plodno delo konference — zanimivo ne samo za člane ZK, marveč za vse delovne ljudi, ki si na našem področju prizadevajo za dvig gospodarstva in oplemenitenje življenja. Na sliki je tovariš **Franc Leskošek-Luka**, ki je prispeval s svojim govorom pomemben delež konferenci

dil **Gustav Guzej**, 20, in v komisiji za vprašanja delavskega samoupravljanja in nadaljnega razvoja socialističnih odnosov v gospodarstvu, ki jo je vodil **Franc Klobučar**, pa 21 delegatov. Drugega dne je konferenca nadaljevala z delom zopet v plenumu, kjer so podali poročilo o razpravi in predlogih predsedniki omenjenih treh komisij, nakar je ob-

vmesnih volitvah novega okrajnega komiteja potekala še nadaljnja zanimiva razprava v plenumu, ki je v njej sodelovalo nadaljnjih 13 delegatov in gostov. Pred zaključkom je udeležence konference v imenu okrajnega komiteja v Pulju pozdravil njen predstavnik, ki je izrazil željo po tesnejši povezavi, s tem pa tudi po skladnejši izvedbi nalog, ki so skupne vsem jugoslovanskim komunistom.

Kot poslednji govornik se je nato ob navdušenih ovacijah delegatov pojavil pred mikrofonom tovariš **Franc Leskošek-Luka**, ki je tudi govoril delegatom.

GENERALNEMU SEKRETARJU CK ZKJ TOVARIŠU TITU BEOGRAD

Na tretji konferenci ZK okraja Koper smo kritično pregledali delo naše organizacije in ocenili vlogo njenih članov v družbenem razvoju našega področja v preteklem obdobju.

Zavedajoč se nadaljnjih odgovornih nalog za krepitev naše obče socialistične rasti Ti obljubljam, da se bomo v bodoče še dosledneje borili za izvajanje Programa ZKJ in smernic VII. kongresa ZKJ ter napoliti V. konferenco SZDLJ, hkrati pa Ti sporočamo naše navdušeno odobravanje miroljubnih načel, ki si jih kakor iz naših src in v imenu vseh jugoslovanskih narodov izpovedal v svojem zgodovinskem govoru na nedavnem zasedanju Generalne skupščine Zdrženih narodov.

Zagotavljamo Ti, da lahko z nami komunisti in sploh z vsem delovnim ljudstvom ob zahodni meji naše države zanesljivo računamo, da bomo tudi v bodoče storili vse za to, da bo naš obmejni okraj pri doseganju novih in novih oraditeljskih uspehov v malem vzor naših pristnih notranjih socialističnih odnosov in vzor miroljubne, aktivne nekspi-stence med dvema sosednima narodoma.

Ob teh zagotovilih, ki jih smatramo za našo prvo obveznost, Ti pošiljamo borbene proletarske pozdrave in Ti želimo, da nam še dolgo živiš in nas še dolgo vodiš v naši borbi za socializem.

DELEGATI
III. KONFERENCI ZK
OKRAJA KOPER

IZ GOVORA TOVARIŠA ALBERTA JAKOPIČA-KAJTIMIRA

Vse sile za nadaljnji napredek!

Tovarišice in tovariši!
V obdobju med našo II. in III. konferenco se je zaradi nadaljnega razvoja proizvodnih sil, zlasti pa še zaradi izrednega tehničnega napredka, medsebojna odvisnost vsega sveta še povečala. Narodi so med seboj vedno bolj povezani in človeštvo je napravilo nadaljnji korak na svoji zakoniti poti vse večjega mednarodnega sodelovanja in notranjega povezovanja. Prav tako pa se je tudi naša jugoslovanska socialistična skupnost v tem obdobju še bolj okrepila in tudi naša družba je napravila nov, velik napredek v procesu notranjega združevanja, kar vse je predvsem posledica nadaljnje krepitve delavskega samoupravljanja in poglobljanja komunalnega sistema na osnovi skupne jugoslovanske družbene lastnine in v skladu z velikimi uspehi, ki smo jih dosegli v našem gospodarstvu.

Razumljivo je torej, da smo bili v tem obdobju, in še bolj kakor prej, tudi komunisti koprškega okraja v vsem našem delovanju zelo tesno povezani z vsem, kar se je dogajalo v naši jugoslovanski skupnosti in preko nje v svetu sploh. Ta povezava bo v bodoče še večja in zato nitj ne moremo in ne smemo pri obravnavanju našega dosedanjega delovanja izgubiti iz vida jugoslovanskega in še širšega svetovnega

okvira, niti si ne bi mogli dobro začrtati naših bodočih nalog, če o vsem tem ne bi vodili računa.

Tovariš **Kajtimir** je nato govoril o položaju v svetu in mestu Jugoslavije v tem dogajanju, o naši zunanji politiki in naših naporih za dobre odnose med narodi in za mir na svetu. Omenil je, da tudi mi v koprskem okraju v malem prispevamo k tej splošni jugoslovanski politiki dejavnega sožitja. Zaradi tega, ker morajo biti naši ljudje sproti po-

(Nadaljevanje na 3. strani)

Delovno predsedstvo III. konference Zveze komunistov koprškega okraja med govorom tovariša Ivana Renka

S SKUPNIMI MOČMI NA IZGRADNJO VIŠINSKEGA VODOVODA

V izolski občini se je začela bitka za vodo

Dvori nad Izolo, Malija, Vinica... Tri hribovske vasi v izolski občini so postale te dni gradbišče, kjer več sto parov marljivih rok dan za dnem utira pot bodočemu ožljju vodovodnih cevi novega višinskega vodovoda. Z elanom se vključujejo v to veliko akcijo ne le vaščani, ki jim je voda življenjska nužnost in so domala skozi vse leto odvisni od dovoza iz Izole, ampak hitijo na obsežno gradbišče tudi njihovi tovariši iz izolskih tovarn. Samo preteklo nedeljo je vihtelo krampe in motike na terenu omenjenih treh vasi 150 prostovoljcev. Med njimi so bili prvi, ki so se odzvali pobudi Socialistične zveze in sindikalne organizacije — tudi delavci Mehanotehnike.

Sedaj v prvi fazi gradnje so se graditelji ob pomoči Vodne skupnosti in sklada vodnega prispevka, ki ga bodo izčrpali že za leto vnaprej, lotili del okrog gradnje glavne žile, 2150 m dolgega cevovoda, hkrati pa urejajo dve zajetji — eno pod zadržnim domom v Dvorih (Kortah), drugo v Brestu pod Kaštelirjem. Iz teh zajetji bodo vodo izpeljali na najvišjo točko tega področja — na Hrib nad Malijo, kjer bodo kot zadnjo fazo prve etape gradnje uredili rezervoar. S tem bodo že dani pogoji za napeljavo vodovodnih cevi in ureditev drugih instalacij po vaseh. Ker so domača vse potrebne cevi že nabavili, izključujejo možnost zastoja del. Predvidena je tudi nabava dveh črpalk. Posebej moramo omeniti, da sodi gradnja izolskega višinskega vodovoda v sestav bodočega višinskega vodovoda za Koprsko in je v skladu s tem projektom.

Naslednja etapa gradnje določa, da bodo razširili vodovodno omrežje tudi na druge vasi, v prvi vrsti Šared in Barede. Povsem razumljivo torej, da so se

v to veliko skupno akcijo vključili tudi vaščani omenjenih vasi. Potlej se tudi 500 delavcem in uslužbencem, ki prihajajo od on-

dod na delo v Izolo, ne bo mudilo več na izolski stanovanjski urad s prošnjami za dodelitev stanovanj.

ODPRTA JE GOSTINSKA ŠOLA V KOPRU

Utemeljena s potrebami

Konec preteklega tedna je začela delovati ob gostinskem šolskem centru v Kopru šola za učence v gostinstvu. Gostinski šolski center sodi med prve tovrstne zavode ter bo ob njem tudi oddelek za izobraževanje odraslih. Ta bo začel s poukom že prihodnji mesec. Že letos se je vpisalo v 1. razred 33 učencev, že marca prihodnje leto se jih bo vpisalo v vzporedni razred prav toliko (več jih šola ne more sprejeti), razen tega pa bo zaključilo to šolsko leto šolanje 16 starejših učencev. Zadovoljivo je rešeno tudi vprašanje predavateljev, čeprav se nekateri vozijo iz Portoroža.

Koprski gostinski center je nedvomno velika pridobitev za ves okraj, čeprav menj vodstvo šole, da zavod v tem obsegu oziroma s to zmogljivostjo tudi v bodoče ne bi mogel zagotoviti rešitve v celoti. Število kvalificiranih gostinskih delavcev se bo moralo že v doglednem času podvojiti, kar pomeni novo potrebo po najmanj 1300 močeh. Perspektivni načrt predvideva samo za gostinske obrate v Ankaranu in Portorožu okrog 350 kvalificiranih in

več kot 100 visokokvalificiranih gostinskih delavcev, medtem ko je trenutno v našem okraju odprto vprašanje 250 kvalificiranih kuharjev in natakarjev.

V PIRANSKI OBČINI PRED KONCEM POSLOVNEGA LETA

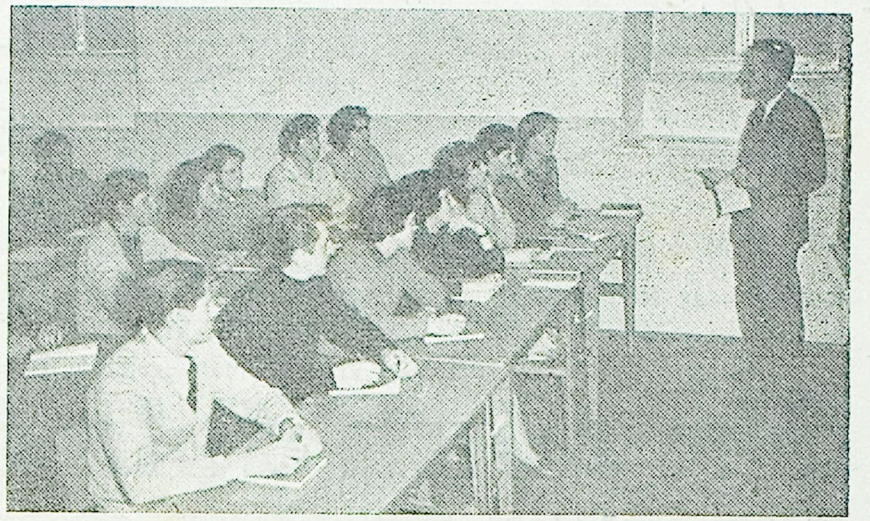
Z uspehom izvajajo družbeni plan za leto 1960

Zbor proizvajalcev občinskega ljudskega odbora Piran je na svoji 41. seji dne razpravljala o izpolnitvi družbenega plana občine Piran v razdobju od 1. januarja do 30. septembra letos. Obširno poročilo o tem je podal podpredsednik ObLO Piran, tovariš Ivan Korošec. Seje so se razen članov občinskega zbora proizvajalcev udeležili tudi številni člani občinskega zbora, direktorji gospodarskih organizacij, predsedniki delavskih svetov in upravnih odborov ter predsedniki svetov ObLO Piran. Tako široka udeležba je omogočila podoben pretres pomanjkljivosti, ki povzročajo zaostajanje v izpolnjevanju plana v nekaterih gospodarskih organizacijah.

Iz poročila je razvidno, da je piransko gospodarstvo izpolnilo letos že 86,7% letnega plana oziroma preko 9 milijard din realizacije, kar je za 50% več kot v istem obdobju preteklega leta. Največja realizacija je bila dosežena v panogi prometa, skoraj 4 milijarde din, sledita pa ji panogi industrija in trgovina. Letni plan so do konca septembra že presegle panoge gradbeništvo, komunala dejavnost in gostinstvo. Iz statističnih podatkov je razvidno, da bodo do konca leta presegle letni plan tudi panoge trgovina, industrija in kmetijsko zadržništvo. Precej s težavo bo plan izpolnjen v panogi obrt, nikakor pa ne bo izpolnjen v kmetijstvu, kjer je bilo do konca septembra doseženih le 23,3% letnega plana.

V primerjavi z letom 1959 je bila najmočnejše povečana realizacija v gradbeništvu, namreč za 306%, v prometu za 83% ter v gostinstvu za 33%, če primerjamo devet mesecev obeh let.

Med posameznimi gospodarskimi organizacijami so do konca septembra presegle letni plan naslednje: »Istrabenz« Koper, poslovalnica Piran za 88,5%, »Tobak« Koper s svojimi poslovalnicami v Piranu in Portorožu za 13,5%, »Delikatosa« Piran za

Z otvoritve nove gostinske šole v Kopru

5,7%, kakor tudi trg. podjetje »Jadro« Piran, »Mesopromet« Koper v svoji poslovalnici v Portorožu, »Mesopir« Piran, »Modno krojaštvo« Portorož, »Sol« Piran, »Tapetništvo« Piran in »Pekarna in slaščičarna« Piran. V primerjavi z lanskim letom je doseglo največje povečanje realizacije podjetje »Splošna plova« (za 93%), zelo dobro pa izpolnjujejo plan in so ga medtem (do 10. novembra) že izpolnila tudi podjetja »Cvetje«, Portorož, »Splošno čevljarstvo« Por-

JULE

Krompirja dovolj - cene previsoke

Kljub bojazni, da bo letošnji pridelek krompirja zaradi gnitja, ki ga povzročata dolgotrajno deževje, občutno manjši kakor lansko leto, se je izkazalo, da ta bojazen ni bila v celoti opravičena, vsaj kar se tiče območja občine Hrpelje. Kmetovalci so te dni izkoristili delne razvedrite vrenja in pohiteli z izkopavanjem krompirja. Pridelek je v splošnem lep in zdrav ter obilen, četudi ga morajo kmetje pri spravilu osuševati in otresti iz njega debele sluzi. Kmetijske zadruge ga odkupujejo po 10 do 12 dinarjev, prodajo pa povprečno po 14 dinarjev. Zadruge se v zadrugi glede piarsanja odkupljenega krompirja. Tako na primer mora KZ Pregrarje letos iskati nove odjemalce, ker so se lanski oskrbeli s krompirjem iz drugih področij, kjer ni deževje oviralo in zadrževalo izkopa v taki meri, kakor v Brkinih. Zato zadruga razpolaga z znatnimi količinami tega prideka. Spriču tega pa je nerazumljivo, da je cena krompirju v maloprodaji po 20 dinarjev za kg, kakor jo je določilo na primer trgovsko podjetje »Tima« v svojih poslovalnicah. Morda je temu podjetju za tako visoko ceno temu osnovnemu živilskemu artiklu dalo spodbudo dejstvo, da se

na tem področju letos ni nihče pobrigal za organizirano oskrbovanje oziroma niti po sindikalni, niti po kakih drugih linijah. Prav bi bilo, da bi upravičeno take cene nekoliko osvetlila tržna inspekcija s sodelovanjem občinskega sveta za blagovni promet, sicer bomo potrošniki žrtve monopolističnega režima posameznih trgovskih podjetij, ki kaj rada operirajo tudi pri sadju in zelenjavi z visokimi cenami. Potrošnik.

Vnebojvestah

NEW YORK: Svetovna banka je dodelila Kolumbiji novo posojilo v višini 5,4 milijona dolarjev za dobo 15 let in s 5,75% obrestno mero. To posojilo je namenjeno izboljšanju kolumbijskega železniskega prometa.

LONDON: Velika Britanija bo Indiji dala 460 milijonov rupij kredita za nabavo investicijske opreme v Veliki Britaniji in za razno potrošno blago.

BONN: Zahodna Nemčija name-rava okrepi svoje vojaške posadke ob meji z Vzhodno Nemčijo in jih opremi z najodobnejšim orožjem, ki ga bodo dobili iz Amerike.

CIPER: Ciperska vlada je sklenila vstopiti v skupino nevtralnih držav in se ne namerava vplesti v spopade med obema blokoma. Njena delegacija na XV. zasedanju Generalne skupščine se je ostro postavila proti kolonializmu, rasni diskriminaciji in zahteva popolno razorožitve. Med drugim zahteva tudi prenehanje vojne v Alžiriji in priznanje Alžircem pravico samoodločbe.

HAMBURG: V Zahodni Nemčiji nameravajo zgraditi raziskovalno ladjo na atomski pogon. Predvidoma bo dograjena v petih letih in gradbeni stroški bodo znašali okrog 70 milijonov mark.

DŽAKARTA: Sovjetska zveza je dobavila Indoneziji popolno opremo za bolnišnico z dve sto posteljami, ki so jo postavili v Džakarti.

WASHINGTON: Zaradi visoke šolnine je nad 150 tisoč ameriških študentov zaprosilo za posojila in hkrati zahtevali od Kongresa, naj bo povečali sklad za posojila študentom.

Washington: Letos je Komisija za atomsko energijo ZDA porabila 2.619.143.000 dolarjev za izpolnitev atomskega orožja in naprav, od tega pa koraj 1,3 milijarde dolarjev za razvoj atomskih reaktorjev in za fizikalne, termionne, nuklearne, medicinske in biološke raziskave.

Sidney: V Avstraliji gradijo največji radioteleskop na svetu in tako bo ta država postala ena izmed glavnih središč svetovne radioastronomije.

Radikal

Urejuje uredniški odbor. Glavni in odgovorni urednik Rastko Bradašnja. Izhaja vsak petek. Izdaja CZP Primorski tisk Koper. Uredništvo in uprava v Kopru, Cankarjeva 1, telefon 170. Posamezen izvod 10 din. — Letna naročnina 500 din, za tujino 1300 dinarjev ali 3,5 am. dolarja. — Bančni račun 600-70-1-181. Rokopisov in fotografij ne vračamo. — Tisk in kličje tiskarna CZP »Primorski tisk«

V TOS V HRPELJAH SO PROSLAVILI

deset let samoupravljanja

Ljubljanska tovarna optičnih in steklopihaških izdelkov proslavlja te dni deseto obletnico izvolitve prvega delavskega sveta. To pomembno obletnico bo proslavil čez nekaj dni tudi kolektiv obrata TOS v Hrpeljah, ki je bil ustanovljen pred štirimi leti. Gospodarski pomen tega podjetja v vsedravnem merilu je v sklopu naše steklarske industrije ocenjevati kot važno dopolnilno kemični industriji, zlasti pa v zvezi z laboratorijsko opremo naših zdravstvenih ustanov in z industrijo zdravil. Z lastno topilno pečjo opremljeni obrat v Hrpeljah pa predstavlja danes v občinskem družbenem planu zraven obrata IPLAS v Podgrađu levo razvijajočo se industrijsko dejavnost, v kateri je doslej našlo zaposlitev nad 100 domačinov in domačink, pretežno dela mlada delovna sila. Na pobudo matičnega podjetja so v tem obratu organizirali sistematično strokovno šolanje mladega kadra in je nedavno pridobilo 35 delavcev in delavk naziv priučeniosti oziroma polkvalifikacije. Podjetje stremi za nadaljnjim razširjenjem obrata in uvajanjem novih steklarskih izdelkov, istočasno pa za doslednim nagrajevanjem po učinku, kar zagotavlja nenehno večanje fizičnega obsega

proizvodnje in istočasno večanje osebnih prejemkov posameznega delavca.

V NEDELJO V KOPRU PRVO POSVETOVANJE MLADIH TEHNIKOV KOPRSKEGA OKRAJA

Ljudska tehnika prodira med mladino

Zivimo v dobi silnega razmaha znanosti in tehnike. V celoti lahko trdimo, da danes ni več človeka, ki se ne bi srečal v vsakdanjem življenju s tem ali onim tehničnim sredstvom. Zmagovit pohod tehnike seveda najbolj hitro osvaja našo mladino že v njeni najmlajši dobi, v kateri bodisi ob filmu, knjigi, društvenih dejavnostih ter raznih drugih oblikah ter vzgojnih vplivih raste podmladek s presenetljivo dobrim vpogledom v skrivnosti kompleksnega ustroja sodobne tehnike. V tem usmerjanju mladine pa je še posebno čuten vpliv organizacije Ljudske tehnike.

V primerjanju stanja in razmer preteklih let, ko je LT opravljala še povsem pionirsko vlogo, lahko zabeležimo naslednji povzetek: komisija za tehnično vzgojo, ki je začela delovati v Okrajnem odboru Ljudske tehnike v Kopru leta 1955, je skromnim začetkom delovanja petih tehničnih krožkov v Smarjah, Luciji, Sečovljah, Dekanih in v Hrusevju položila temelje za nadaljnjo rast in razmah tehnične vzgoje v našem okraju. V tem času skoraj ne moremo govoriti o inštruktorjih in zadovoljivem materialnem stanju, kar je bilo tudi glavni vzrok, da se mladina za tehnično vzgojo ni ogrela v taki meri kot kasneje, ko je organizacija LT usmerila vse napore v reševanje kadrovskega in vzporedno materialnega vprašanja. Predvsem je uspelo komisiji za tehnično vzgojo v zadnjih petih letih ustvariti s prirejanjem tečajev za inštruktorje (tečaj je obiskovalo najmanj 500 aktivnih članov LT) pogoje, da si je tehnična miselnost utrla pot v najširši krog mladine. Seveda je komisija v ne preveč rožnatih pogojih ustvarjala tudi materialno bazo ter vsaj z nabavo najnujnejšega orodja, literature, ureditvijo novih delavnic itd. omogočila vključevanje vedno novih članov v svoje vrste, čeprav materialno stanje še danes povsem ne zadovoljuje.

Kljub temu prevladuje na Okrajnem odboru LT mnenje, da je danes zavzela izvenšolska tehnična vzgoja v našem okraju tak razmah, da terja

organizacija kar najtesnejšo povezavo in sprejetje skupnega koncepta dela. To je bil vzrok za pobudo, da bo v nedeljo, 13. t. m. v Kopru, okrajno posvetovanje mladih tehnikov našega okraja, prvo te vrste v naši republiki. O pripravah na to konferenco je odgovoril sekretar OO LT v Kopru Mirko Okretič na nekaj aktualnih vprašanj.

— Tovarši Miro, katere značilnosti v razvoju tehnične vzgoje med mladino našega okraja lahko označijo kot bistveno važne za zadnje razdobje?

— Močne silnice, ki so povzdignile tehniko na tako visoko stopnjo, so terjale od nas nove oblike dela. Tu smo razen množičnosti, ki jo narekujejo družbene potrebe in razvoj našega gospodarstva ter šolska reforma, imeli pred očmi tudi velik interes mladine za tehnične pojave, ki odpirajo mladini ne le boljše in ugodnejše perspektivo za delo, za poklic, ampak obetajo tudi boljše življenjske pogoje. Prav na tej osnovi so v tem letu vznikle v naših tehničnih kroških zahtevnejše oblike tehničnega udejstvovanja. K temu naj omenim še pojav, da mladina danes že sama zahteva uspešnejše organizacijske oblike in sodobne metode dela. Namreč v pogojih, ki so bili značilni za preteklo obdobje, je navadno prav primitivnost in osamljenost krožkarjev negativno vplivala na njihova prizadevanja.

— Kako je vodstvo Ljudske tehnike sprejelo te težnje in pobude mladine?

— Saj prav to nam je narekovalo nove metode dela in trdnjšo organizacijo naših terenskih enot. Pri tem pa smo upoštevali v prvi vrsti našo osnovno težnjo: aktivizirati najširši krog mladine, ki je stala in še stoji ob strani. To smo dosegli z uvedbo različnih tekmovalnih na vseh področjih tehnike v občinskih in okrajnem merilu.

— Ali lahko našteješ nekaj takih tekmovalnih v tem letu in kakšen je bil odziv na terenu?

— Navajam samo nekaj najvažnejših: tekmovanje modelov jadrnic in motornih čolnov, »Lov na lisico« za

mlade radioamaterje, tekmovanje letalskih modelarjev, razstavo pionirske fotografije, tekmovanje mladih traktoristov in podobno. Tekmovanje mladih traktoristov je na primer vzniklo spontano ob delu odraslih, prav tako razne oblike prometne vzgoje (izpiti za prometno značko, tekmovanja itd.). Sem sodijo tudi demonstracije z avtomobilčki na električni pogon in povezovanje tehničnih krožkov mladih z gospodarskimi organizacijami, ki sprejemajo pokroviteljstvo nad njihovo dejavnostjo. Naj omenim še važen vpliv, ki ga ima na mladino izolska Mehanotehnika s svojimi izdelki, ki so v veliki meri prilagojeni razvoju tehnike na sploh in s tem seveda tudi blizu težnjam naše mladine.

Moram omeniti, da sta nas ob izvajanju teh prireditve močno presenetila obseg in kvaliteta tehničnega znanja mladih tehnikov. Povsod smo zabeležili tudi prekorajštev predvidenega števila tekmovalcev. Za primer naj navedem, da je ob Dnevu republike preteklo leto sodelovalo na prvem okrajnem tekmovalju modelov jadrnic samo 9 modelarjev, medtem ko smo že letos maja našli na drugi prireditvi kar 96 tekmovalcev z različnimi modeli.

— Torej lahko povežemo vaše nedeljsko posvetovanje mladih tehnikov prav s temi elementi?

— Da, vse navedeno in predvsem rezultati v tem letu so nas spodbudili, da smo se odločili za okrajno posvetovanje mladih tehnikov. Obravnavali in pretehtali bomo vse možnosti za kar najuspešnejši nadaljnji razvoj tehničnega izobraževanja pionirjev in mladine v bodoče. Razen tega bo to posvetovanje važen prispevek za vključevanje mladine v naš že ustaljen sistem soodločanja in povezovanja mladih tehnikov v čedalje močnejši in seveda tudi zahtevnejši sistem gospodarstva na našem okrajnem področju.

Ob zaključku naj pripomnim, da naša prizadevanja učinkovito podpirajo tudi naši okrajni politični forumi, katerih predstavniki bodo tudi sodelovali na naši konferenci.

Boro Borovič

Nabratko

IZVOZ ŽELEZNIŠKIH TRACNIC V INDIJO

Zelezarna v Zenici bo do prihodnjega aprila izvozila v Indijo 40 tisoč ton železniških tračnic v vrednosti 4 milijone dolarjev. Izvoz tračnic pa bo vsekakor bistveno vplival na popolno izkoriščanje zmogljivosti tovarne, saj znaša 70 tisoč ton letno.

ODKUPJENIH MILIJON KG ZDRAVLJENIH RASTLIN

V Makedoniji so letos odkupili nad milijon kilogramov zdravilnih rastlin, kar predstavlja vrednost več kot 100 milijonov dinarjev. Zdravilne rastline iz Makedonije gredo tudi dobro v izvoz.

TOVARIŠ KAJTIMIR JE GOVORIL NA KONFERENCI ZK V PORTOROŽU

SAMO Z VEČJO STORILNOSTJO tudi višji osebni dohodek

(Nadaljevanje s 1. strani)

učeni o položaju v svetu in naši zunanji politiki, je priporočil, naj bi posebni aktivisti za zunanje politična vprašanja po naših občinah tudi sprotili tolmačili in pojasnjevali najvažnejše mednarodne dogodke vsem državljanom.

Poudaril je, da moramo še povečati naše napore za nadaljnji splošno družbeni in gospodarski napredek dežele, ker je s tem neposredno povezan tudi naš položaj v svetu in naš vedno bolj rastoči ugled. Orisal je splošni napredek Jugoslavije na vseh področjih življenja, posebno pa našo nenehno gospodarsko rast, ki ji tudi Združeni narodi v svojih statistikah priznavajo prvo mesto. Za te uspehe se moramo zahvaliti predvsem našemu delavskemu samoupravljanju, ki je sprostito vse rezerve in odprlo mnoge poti, da smo lahko dosegli take uspehe.

Nato je tovariš Kajtimir prešel na obravnavanje razvoja koprškega področja, kjer je med drugim dejal:

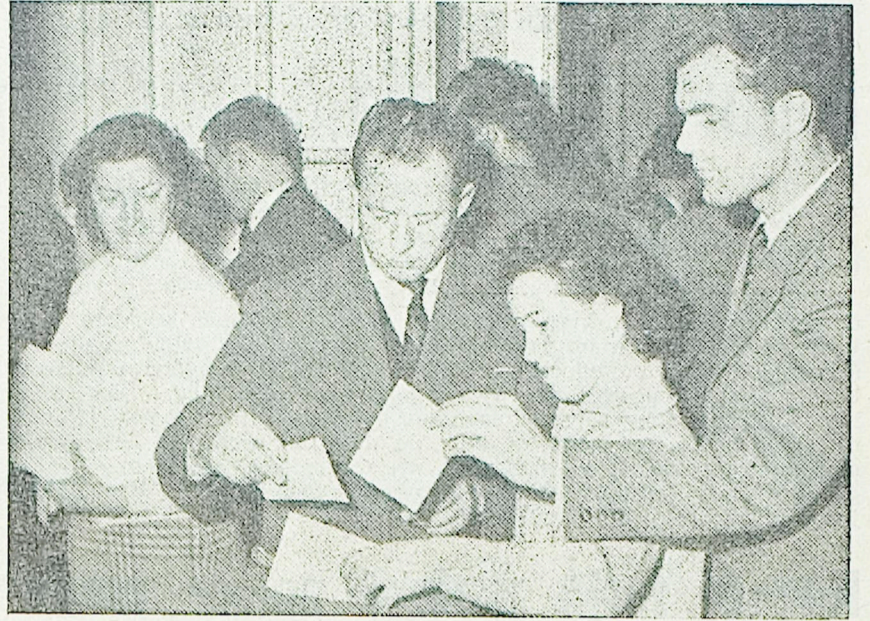
»Poglejmo si najprej nekaj podatkov o tem, kaj je bilo napravljenega za izboljšanje stanovanj-

skih pogojev v naših obalnih mestih, kjer je bilo ob osvoboditvi stanje, kot nam je vsem znano, izredno slabo. Tako je bilo v Piranu leta 1945 — 1.450 stanovanj, od katerih 30 odstotkov brez sanitarij, v polovici ostalih hiš pa so imeli sanitarije brez vode in priključka na kanalizacijo. Električna razsvetljava je bila vsa nadometna. Danes pa je v Piranu 1.790 stanovanj, ki imajo skoro vsa sanitarije z vodo ter priključkom na kanalizacijo, 50 stanovanj v novih zgradbah, 290 stanovanj pa je v obnovljenih zgradbah. V Kopru je bilo 1950. leta 1.993 stanovanjskih enot. Od teh je imelo le 46 ali 1,4% stanovanj kompletno ali provizorično kopalnico, le 390 ali 20,5% stanovanj pa vodo, medtem ko 920 ali 49% stanovanj ni imelo lastnega stranišča, 9% stanovanj je bilo brez elektrike, 90% stanovanj pa je imelo nadometno napeljavo. Po popisu iz leta 1959 pa je bilo v Kopru s Škofijami in Hrvatini 224 stanovanj II., 399 III., 277 IV., 928 V., 1.516 VI. kategorije.

Torej veliko izboljšanje, čeprav imamo še veliko neprimernih stanovanj in čeprav jih mnogim

zelo potrebnim še več primanjkuje.

Zelo se je izboljšala tudi preskrba z vodo v mestih, še posebno pa na vasi, saj je bilo v obdobju od 1957. do 1960. leta na območju Vodne skupnosti Koper zgrajenih skupno 43 manjših vodovodov in 16 vodnjakov, med temi 27 vodovodov in 14 vodnjakov na obalnem področju, 16 vodovodov in 2 vodnjaka na zgornjem področju. Toda to še ni vse, kajti naša vas dobi od družbe več kot družbi prispeva v obliki davkov, kar je razvidno iz podatkov.

Tako so volili delegati III. okrajne konference ZK koprškega okraja v Portorožu novi okrajni komite ZKS in revizijsko komisijo

NADALJEVANJE GOVORA TOVARIŠA FRANCA LESKOŠKA-LUKE

Mladim ljudem zagotoviti izobrazbo

(Nadaljevanje s 1. strani)

Zakon tu točno določa pravice in dolžnosti delavskih svetov, upravnih odborov in direktorja.

Če bi tako delali, bi takoj našli prave oblike in metode dela in bi tako poglobili svoje delo, da bodo upravljanje lahko res razvili v polni meri. Kjer delavski sveti in upravni odbori niso dovolj aktivni, mora postati direktor aktiven, če hoče, da bo podjetje delalo. Če pa postane direktor aktiven, ker nekdo mora biti, potem mu pravijo, da je komandant, da je diktator itd. Ne bi trdil, da so vsi direktorji dobri, niti, da so vsi slabi. Nekateri so dobri in so znali najti sodelovanje z delavskim svetom, drugi pa niso znali najti pravega kontakta, čeprav so tudi člani ZK in čeprav sedi v delavskem svetu polovica komunistov. Ponekde se OO ZK ne sestaja, če se pa sestajajo, sedijo kot direktor in kot delavec, ne razgovarjajo pa kot komunist s komunistom. V tem je velika slabost v delavskem samoupravljanju.

Tovariš Leskošek je nato govoril še o odnosih v podjetjih in dal nekaj napotil za delo samoupravnih organov v gospodarskih organizacijah, zlasti za delo delavskih svetov in upravnih odborov, o pripravah na seje in podobno, nato pa še o kadrih:

»Nadalje bi želel spregovoriti še o vprašanju izobrazbe in kadrov. Tu mislim na strokovno in splošno izobrazbo ter na kader v gospodarstvu, ki nam je danes zelo potreben. Tudi to ni tako težko, le da mi sami premalo storimo za to izobrazbo in premalo študiramo kader ter zanj premalo poskrbimo. Naše šole so take, da po osmih letih šolanja dobimo mladino, ki zna pisati in računati, pozna nekaj prirodopisa, zemljepisa, zna tudi nekaj drugih predmetov in ko se pojavi na kmetiji ali na posestvu, v fabriki ali drugje, je to za takega mladca svečan trenutek, ko se odloča za bodoče življenje in postaja upravljavec.

Zato moramo sprejeti tega mladega upravljavca v kolektiv tako, da bo ta sprejem zanj resnično svečan trenutek, kot je za vojaka svečan trenutek, ko stopi v kasarno. Ko dobi osnovno izobrazbo, pride mladinec v

podjetje in mu damo delovno mesto, potem pa se po navadi zanj ne brigamo in ga prepustimo usodi. Tako, kot mora vsak vojak v kasarni napraviti neko šolo, da bo znal uporabljati orožje in braniti domovino, bi moral vsakdo, ki pride v podjetje, napraviti šolo, da bo znal dobro proizvajati in upravljati in pri tem ne bi smelo biti nobene izjeme in kdor tega ne zna, ne bi mogel ostati v podjetju. Tu obstaja neka praznina v izobrazbi. Kdo pa bo dal to izobrazbo in kdo je za to zainteresiran, če ne podjetje in vsi člani kolektiva, da temu novemu človeku, ki je prišel v njihovo sredo, v njihov kolek-

tiv, to nudijo. To se pravi, da bi moralo podjetje samo poskrbeti takemu mlademu človeku izobrazbo. Iz tega izhaja, da bi morali biti v tovarni tečajji, na katerih bi spoznali ljudje podjetje, njegovo proizvodnjo, tehnološki proces, funkcioniranje posameznih oddelkov, seznanili bi se s svojimi pravicami in dolžnostmi, higiensko-tehnično zaščito ter z vsem, kar mora človek spoznati, ko stopa v življenje. To je nujno, da mu podjetje da. To pa je šele osnovno znanje za vsakega državljanina in se mora takoj nadaljevati strokovna izobrazba in nadaljnje šolanje v stroki.

Danes je naše orožje znanje

Danes vsa podjetja tožijo, da nimajo dovolj kadra, vendar sama bolj malo storijo za to, da bi ga pridobila. Imamo podjetja s 100, 500 in 1000 zaposlenimi in ni mogoče, da se danes ne bi med njimi našli sposobni in voljni ljudje, ki bi se hoteli naprej šolati in bi tako dobile tovarne in druge organizacije sposobne ljudi.

Tovariš Luka je nato kritično ocenil kadrovske politike po podjetjih, pokazal na razne nepravilnosti in končno dal nekaj napotil za njeno pravilno izvajanje: v pridobivanju novih kvalificiranih moči iz lastne sredine s pomočjo štipendiranja in nadaljnega šolanja lastnih kadrov.

Tovariš Leskošek je nato obravnaval nekaj notranjih organizacijskih problemov Zveze komunistov in dal nekaj napotil za delo njenih članov. Povzel je besede tovariša Kajtimira, da naš boj še ni končan. Res še ni, le da se je boj prekvalificiral in smo kmunisti ostali še nadalje v tem boju in bo treba v njem tudi ostati do zmage socializma in komunizma. Za ta boj bo treba mobilizirati vse ljudi, kakor smo bili kmunisti sposobni povesti ves narod v boj za svobodo. Prav tako mora biti danes 70 tisoč slovenskih kmunistov sposobnih, povesti vse naše ljudi v boj za doseg naših ci-

ljev. Danes ni treba več žrtvovati življenj, danes se ne bojujemo s strelnim orožjem — danes je naše orožje znanje in so doseženi uspehi, le da je treba to orožje pravilno in aktivno uporabljati.

Ob koncu so delegati odobrili sklepe konference, ki jih je na osnovi poročila in razprave formulirala posebna komisija. Višek enotnosti pa so delegati s svojim viharim odobravanjem pokazali, ko so odobrili predlagani pozdravni brzojavki konference Centralnemu komiteju Zveze komunistov Slovenije in Generalnemu sekretarju CK ZK Jugoslavije tovarišu Titu.

Nabratbo

GOSPODARSKA POMOČ
SUDANU

Tovarna strojev Ivo Lola Ribar v Železniku pri Beogradu bo v kratkem dokončala opremo za tovarno lepenke v Sudanu. V tej tovarni bodo uporabljali za proizvodnjo lepenke bombaž in še nekatere druge vrste sudanskih rastlin. Delovni kolektiv podjetja Ivo Lola Ribar bo prihodnje leto izdelal tudi opremo za 10 tovarn, ki bodo izdelovale iverške plošče.

NA DVEH HEKTARIH 213.358 KG
KROMPIRA

Na kmetijskem posestvu Napredak v Guči pri Cačku so pridobili na dveh hektarjih 213.358 kg krompirja sorte »Poran«, kar je nov jugoslovanski rekord v pridelovanju krompirja.

ZA NAŠE POTREBE JE
NAJBOLJŠI NAŠ IZDELEK

Pred kratkim so na družbenem posestvu v Novi Pazovi preizkusili stroje za trganje koruze, ki so jih izdelale razne tovarne v ZDA, Sovjetski zvezi, Veliki Britaniji, Belgiji, na Madžarskem in v tovarni Zmaj v Zemunu. Strokovnjaki so po poskušnih delih soglasno sklenili, da našim razmeram najboljše odgovarja domači izdelek. Zato je tovarna Zmaj sklenila dati prihodnje leto na trg 500 enovrstnih in 100 dvovrstnih obiralnikov.

NOV OBRAT ZA IZDELAVO
MOČNIH KRMIL

Kmetijsko gospodarstvo Pohorje bo še letos začelo graditi nov obrat, v katerem bodo proizvedli letno 350 do 500 vagonov močnih krmil za govejo živino. Strojno opremo bodo kupili v Italiji.

Za prevzgojo ljudi v upravljavce komune

Naposled pa naj v tej zvezi navedem še nekaj podatkov, ki govorijo o dvigu osebnega standarda naših delovnih ljudi in ki nam pokažejo, da je do že omenjene spremembe v strukturi osebne potrošnje prišlo tudi pri nas. Število osebnih avtomobilov v zasebni lasti se je v dveh letih od sredine 1958 do sredine 1960 povečalo od 551 na 1.070, motornih koles pa od 1.661 na 2.538, razen tega pa imamo v okraju še okoli 4.500 mopedov, ki so v glavnem

last zasebnikov. Značilno je tudi povečanje števila radijskih aparatov v istem obdobju od 12.574 na 20.514, kar pomeni, da pride danes en radijski sprejemnik skoraj na vsakih 5 prebivalcev, dalje televizijskih aparatov, hladilnikov, pralnih strojev in drugih mehaničnih gospodinjskih pripomočkov.

Značilno je tudi naraščanje števila in višine hranilnih vlog pri bankah in hranilnicah. Tako se je od 30. VI. 1958 do 30. VI. 1960 povečalo število vlagateljev od 12.420 na 20.584, stanje hranilnih vlog pa zvišalo od 506.151.000 din na 969.554.000 dinarjev.

Ob vsem tem pa se iz leta v leto večajo tudi sredstva za podporo invalidom in socialno ogroženim, za zdravstvo in podobno. Tako so dosegla izplačila za invalide v I. 1959 vsoto 143.567.915 dinarjev, za pomoč borcev NOV, otrokom padlih borcev in vojnim sirotam 7.400.000 dinarjev, izdatki za zdravstvo 124.623.000 dinarjev ali 30% več kot leta 1958, v čemer se kaže globoka skrb skupnosti za vsakega svojega člana, ki ima spricho zdravstvenih ali drugih vzrokov omejene možnosti pridobivanja, ali pa jih sploh nima.

Iz tega vidimo, da se ne borimo za povečanje proizvodnje zaradi nje same. Določili smo ji v celotnem družbenem procesu

(Nadaljevanje na 4. strani)

NOVI OK ZKS KOPER

Egidij APOLLONIO, Narcis BILOSLAV, Jože BOŽIČ, Marija BREZOVEC, Jože BUH, Bojan BUNC, Ivan ČELIGOJ, Slavko ČERNELIČ, Ivan ČESNIK, Doran DOLGAN, Albin DUJC, Bruno GIACHIN, Rieardo GIACUZZO, Marija GODNIČ, Karel GOMBAČ, Jože GRANDOŠEK, Edvard GREGORIČ, Milan GRLJ, Alfonz GRMEK, Gustav GUZEJ, Albert JAKOPIČ-Kajtimir, Grozdan JERMAN, Bojan KARDELJ, Janez KLEIBEN-CETTEL, Franc KLOBUČAR, Franc KRALJ, Viktor LJUBIČ, Ivan MAJNIK, Emil MARSUŠIČ, Ivan MAVSAR, Marjan MLEKUŽ, Dušan dr. MOZINA, Jože PETRIČ, Vid dr. PIVAC, Svetozar dr. POLIČ, Ciril RAPOTEC, Ivan RENKO, Karel SLAK, Stane ŠKRABAR, Karel ŠTRUKELJ, Lazar TORBICA, Anton UKMAR, Ivan VALENCIČ, Sonja VALENCIČ, Ivan VEHAR, Marija VOGRIC in Jože dr. ZABKAR.

REVIZIJSKA KOMISIJA

Mario ABRAM, Jakob DRASKLER, Jože GUŠTIN, Boris JURCA, Danica KOGOJ, Gabriel MODERC in Milan ZAKRAJSEK.

SEKRETAR PONOVO TOVARIŠ KAJTIMIR

Takoj po končani okrajni konferenci se je novo izvoljeni okrajni komite sestel na kratko sejo, na kateri so ponovno in z navdušenim soglasjem izvolili za sekretarja OK tovariša Alberta Jakopiča-Kajtimira.

Konference so se udeležili tudi povabljeni gostje iz Ljubljane, Kranja, Nove Gorice, Pulja in Beograda

ZAKLJUČEK IZVAJANJ SEKRETARJA OK ZKS KOPER ALBERTA JAKOPIČA-KAJTIMIRA NA OKRAJNI KONFERENCI ZK V PORTOROŽU

Delavci ustvarjajo sredstva komuni, zato naj tudi odločajo o porabi

(Nadaljevanje s 3. strani)

tisto vlogo, ki jo mora imeti, to je zadovoljevanje družbenih potreb.

Prav zato se spreminjajo tudi odnosi med ljudmi in krepki družbeni zavest. O tem nam govorijo številni pozitivni pojavi, ki se ne kažejo zgolj v vse večji pripravljenosti državljanov za sodelovanje, temveč tudi v odnosu do družbenih sredstev, v padanju gosposarskega kriminala, v obsojanju in borbi proti škodljivim

pojavi, ki zavirajo naš razvoj. Pri tem je še posebej razveseljiva težnja po izobraževanju in izpopolnjevanju, ki se uveljavlja kot še nikoli doslej.

Tovariš Jakopič je nato podrobno analiziral delo komunistov in njihovo vlogo v našem življenju, vlogo in delo osnovnih organizacij v naši družbi. Poziv na nenehno učenje in spoznavanje zakonitosti družbenega razvoja je utemljal z naslednjim odstavkom:

politika podjetja in komune zivati v eno, celoten kolektiv mora poznati potrebe komune in sleherni član kolektiva mora videti v zadovoljevanju potreb komune tudi zadovoljevanje svojih lastnih potreb. Samo tedaj, kadar bo subjektivnim silam uspelo ustvariti takšno kolektivno zavest o

nujnosti najtesnejšega sodelovanja s komuno, samo tedaj bomo lahko pričakovali, da bodo posamezni državljeni pripravljene več žrtvovati za krepitev svoje komune, za reševanje njenih najbolj perečih problemov, se pravi, skupnih problemov, ki jih je moč rešiti samo s skupnimi močmi.

lavskih in Ljudskih univerz ter raznih drugih društev.

Tovariš Kajtimir je nato prešel na naloge komunistov v zvezi z novimi družbenimi plani. Dejal je, da je posebno važno, da se vedno tudi v planih zagotovijo takšna stališča, ki bodo pospešila razvoj tistih področij, katera so doslej zaostajala. Gre v glavnem za negospodarske investicije za dvig družbenega standarda — trgovina, kultura, stanovanjska izgradnja, preskrba z vodo, prosveta, šolstvo, fizikalni in športni objekti, družbena prehrana, skrb za žene in borce NOB itd. Opozoril je na skrite rezerve, na nadaljnji razvoj gospodarstva in materialnih sil na sploh, kar naj omogoči tudi izvedbo postavljenih nalog na področju družbenega standarda. Govoril je še o odnosu do človeka, o delitvi sredstev, o uspehih nagrajevanja po učinku in o nalogah komunistov v zvezi z utrjevanjem tega sistema nagrajevanja.

Govornik je orisal tudi napredek, ki smo ga v zadnjem obdobju dosegli v koprskem okraju na kmetijskem področju. Pred konferenco je postavil vrsto nalog, ki naj v prihodnje zagotovijo še večji in hitrejši razvoj socialističnega sektorja v kmetijstvu in s tem seveda njegov splošni napredek. Pri tem je spet opozoril na nujnost širjenja širokega znanja in kulture tudi na vasi, na naloge občin in kmetijskih združenj v zvezi z investiranjem v kmetijstvu in nalogah komunistov pri vsem tem, nato pa je zaključil:

Gre za skupno odločanje!

Razen priporočila, o katerem smo govorili malo prej, naj namreč o vseh važnejših ukrepih komune predhodno na široko razpravlja in sklepa članstvo SZDL, nato pa o njih odločajo zbori volivcev, se bomo ob najvažnejših problemih komune in gosposarskih organizacij morali v bodoče posluževati še nadaljnje, doslej malo uporabljene oblike demokratičnega odločanja. Gre za referendum, gre za plebiscitarno obliko odločanja državljanov določene komune, ali pa članov kolektiva posamezne gosposarske organizacije ali zadruge. Takšno tajno in obče glasovanje kolektiva gosposarske organizacije bo na mestu vselej takrat, kadar gre za važnejše odločitve, kakor so nove investicije, stanovanjska izgradnja ali kaka druga večja vlaganja, združevanje sredstev, odstopanje dodatnih sredstev komuni in podobno. V okviru komune pa bo koristen referendum o takšnih važnih vprašanjih, ki živo zadevajo večino prebivalcev. Če bomo na primer v določeni

občini nameravali za izgradnjo skrajno potrebne novega objekta (šola, vodovod, kulturni dom, kopališče itd.) uvesti krajevni samopriskpevek, bomo v bodoče organizirali referendum zato, da za takšni krajevni samopriskpevek dobimo večinsko soglasje volivcev. Toliko prej pa bomo organizirali glasovanje občanov glede takšnih važnih problemov komune, o katerih pa že vnaprej sodimo, da so mnenja deljena. Vsekakor ima referendum v gosposarski organizaciji ali v komuni mnogo dobrih strani, ki pozitivno vplivajo na politično situacijo, saj smo v primeru ugodnega izida takega referenduma vse tiste volivce, ki so glasovali za, že nekako vnaprej pridobili tudi za izvajanje določene akcije ob njihovem razumevanju in pripravljenosti, da zanj tudi individualno žrtvujejo v tej ali oni obliki. Razen tega vsak referendum že sam po sebi poudarja važnost vprašanja, o katerem odločajo vsi volivci, kar mobilizira državljenje za rešitev določenega problema.

Razvoj terja zrelost upravljavcev

»Razvoj našega demokratičnega sistema terja namreč od slehernega člana ZK tolikšno idejno in politično zrelost ter tolikšno razumevanje zakonitosti družbenega razvoja, da bo kot obvezno aktiven družbeno politični delavec v vsaki situaciji sposoben zavzeti pravilno lastno stališče, ne da bi čakal direktiv od zgoraj. Današnji komunist, zlasti v našem okraju, kjer imamo opravlja z razmeroma mladim, tako rekoč nastajajočim delavskim razredom, mora biti in vsakem koraku aktiven oblikovalec družbene zavesti, mobilizator zavestne socialistične dejavnosti delovnih ljudi — to pa bo lahko le v primeru, če ne bo reduciral izpolnjevanja svojih partijskih dolžnosti zgolj na plačevanje članarine ter na udeležbo na sestankih svoje organizacije ZK, ampak če bo kot družbeno politični delavec aktiven na kateremkoli področju našega družbenega življenja.«

šanj in ki zato tudi niso sposobni o njih odločati. Za takšnimi nevdružnimi teorijami se največkrat skrivajo birokratske tendence tistih vodilnih ljudi po naših gosposarskih organizacijah, ki bi morali temu pretežno polproletarskemu kolektivnemu delavskemu svetu pri vsakem konkretnem vprašanju zelo jasno razložiti, za kaj gre, nato pa sam odločiti o stvari. Seveda morajo ti vodilni kadri po naših gosposarskih organizacijah svojim delavskim svetom pri razpravljanju in odločanju stati ob strani z vsemi pojasnili, da kot ekonomske ali tehnične izobraženi strokovnjaki dajejo svoje znanje v celoti na razpolago za prostep gosposarske organizacije. Nasprotno temu pa imamo še primere, ko hočejo vodilni ljudje v podjetjih zadržati odločitve o važnejših vprašanjih krčevito v svojih rokah. Člani ZK bi morali odločno nastopiti proti takim pojavom, hkrati pa zagotoviti, da bi se tako zapleten problem direktor ali ostali vodilni ljudje delavskemu svetu strokovno pojasnili in tako omogočili, da o njem sam demokratično odloča. Kako žalovi so birokratski izgovori, češ da delovni kolektiv ali delavski svet ni sposoben odločiti tudi o najvažnejših problemih podjetja, kaže med drugim že samo dejstvo, da naši delovni kolektivi in delavski sveti že 10 let dejansko upravljajo z ogromnimi materialnimi sredstvi in to zelo uspešno, saj smo predvsem s pomočjo delavskega samoupravljanja v Jugoslaviji dosegli tako pomembne gosposarske rezultate, ki nam jih morajo — radi ali neradi — priznati tudi socialistični neaklonjeni ljudje v svetu.

V podobnem smislu pa imamo takšne negativne tendence celo pri nekaterih vodilnih ljudeh v ljudskih odborih, še večkrat pa v upravnem aparatu, kjer večkrat slišimo parolo, češ, da zbori volivcev in celo ljudski odbori sami še niso sposobni odločati ali pa se ob važnih vprašanjih komune konča odločanje v golem formalizmu. Takšna stališča so zelo škodljiva, saj s takim odnosom birokratsko nastrojeni tovariši v ljudskih odborih dejansko zabijajo klin v kofesije sicer tako učinkovitega demokratičnega mehanizma, s takšnim odnosom, namesto da bi z vsemi svojimi postopki pritegovali, odbijali volivce od samoupravljanja v komuni, in končno, s takšnim odnosom prevzema nase vso odgovornost za pravilno rešitev določenih sil važnih vprašanj samo ozek krog ljudi, namesto, da bi to odgovornost razdelili na čim širši krog državljanov.

Tovariš Kajtimir je potem nadaljeval:

»Pri nadaljnjem razširjanju vloge komune bo sploh še bolj važno kot doslej, orientirati državljenja na njegovo usodno povezanost z vso njeno problematiko. S stalnim pojasnjevanjem problemov komune v podjetju in na vasi moramo prek SZDL, sindikalnih organizacij in seveda prek ZK in aktivov ZK ustvariti splošno vzdušje nujne povezanosti posameznega državljenja in gosposarske organizacije ali zadruge s komuno. Ni dovolj, da če je gosposarska organizacija samo formalno povezana s komuno po dveh ali treh svojih vodilnih ljudeh, od katerih je morebiti ta ali oni celo član občinskega zbora proizvajalcev ali kaj podobnega. Celoten kolektiv mora poznati bistvena vprašanja komune, celoten kolektiv mora biti prežet z zavestjo, da se morata gosposarska

Ustvarjati nova žarišča znanja

»Če smo pomembne rezultate ugotavljali glede uspešnega gosposarjenja v naših gosposarskih organizacijah na osnovi demokratičnega delavskega samoupravljanja, tedaj moramo temu primerne rezultate doseči tudi na široki fronti družbenega upravljanja vseh zadev po naših komunah. Zato mora postati nastopajoče obdobje obdobje najširše mobilizacije državljanov za njihovo individualno vključevanje v katerikoli sektor družbenega upravljanja v komuni, od stanovanjskih skupnosti, šolskih odborov, potrošniških svetov, do zborov volivcev itd. Pri tej obči mobilizaciji pa je treba posebno skrb posvetiti mladini, ki se mora vzgajati v tem duhu, da je vsakdo poklican k soodločanju o vseh javnih zadevah. Pri vključevanju mladine v organe družbenega samoupravljanja ne smemo imeti predsodkov, da mladina ne bo znala v važnih zadevah pravilno odločati. Sceptikom, ki se bojijo, da bo naša mladina napačno odločala, je treba jasno povedati, da je bolje če napačno odločijo, kot da jih ne pustimo nikoli odločati. Le tako bodo postalj samostojni ljudje, le tako bodo po vsakodnevnih izkušnjah postalj sposobni pravilno odločati. Res pa je, da prav mladina vnaša največ potrebne pogaume in optimizma, ki sta pri mnogih načrtih in sklepih mnogokrat enakovredna znanju in izkušenosti. V zvezi z nakazanimi nalogami glede pojasnjevanja problemov, rezultatov, potreb in ukrepov komune ter vključevanja delovnih ljudi v organe družbenega samoupravljanja pa imamo komunisti za čim hitrejšo dosego teh ciljev še eno zelo važno nalogo. V večji

meri kot doslej moramo ustvarjati nova žarišča kulturno-prosvetnega življenja, strokovnega, političnega, ekonomskega in splošnega izobraževanja.

Kljub temu, da je že v poročilu OK za to konferenco poudarjena važnost kulturno-prosvetnega dela in potreba po izdatni krepitvi materialne baze za to dejavnost, želimo podčrtati, da si brez pozitivne spremembe odnosa komunistov do množične kulturno-prosvetne dejavnosti tudi ne moremo zamisliti kvalitetnejšega delavskega in družbenega samoupravljanja. Brez izdatnejšega vključevanja delavcev in mladine v ta kulturno-prosvetna žarišča si prav tako ne moremo predstavljati kvalitetnega izboljšanja dela organov družbenega samoupravljanja v komuni. Brez krepitve materialne osnove za kulturno izobraževalno pa tudi telesnovzgojno delo v komuni ne bomo mogli v večji meri pritegniti k obči družbeni aktivnosti niti mladine niti delavcev. Ako hočemo ta žarišča množičnega zbiranja in vzgajanja napraviti privlačna in zanimiva, moramo vanja vlagati več sredstev kakor doslej.

V zvezi s to problematiko pa bi rad ugotovil samo še to, da nisimo vključili v množično kulturno izobraževalno delo dovolj tistih ljudi, ki bi lahko precej pripomogli do večje širine in kvalitete. Gre predvsem za intelektualce, posebno tehnične strokovnjake iz produkcije in za posvetne delavce. Odmaknjeno posameznih naših intelektualcev od našega splošnega družbenega razvoja pa ni samo njihova krivda, temveč je del krivde tudi na strani vodstva naših Svobod, De-

»Tovarišice in tovariši! Če smo vkljub doseženim uspehom, ki jih danes lahko vsakdo vidi in čuti, ostro in kritično ocenili vse tisto, kar nas je na naši poti oviralo, tedaj smo to naredili zato, da kar najbolj mobiliziramo naše sile za odstranitev vseh napak, pa tudi zato, ker smo jugoslovanski komunisti pod vodstvom tovariša Tita navajeni, da svojih slabosti in napak ne skrivamo, temveč javno govorimo o njih, zavedajoč se pri tem, da je to prvi korak k izboljšanju in k novim uspehom.

**NAJ ŽIVI ZVEZA KOMUNISTOV JUGOSLAVIJE!
NAJ ŽIVI IN NAS ŠE DOLGO
VODI NAŠ TOVARIŠ TITO!»**

Nakratko

NA HRVATSKEM GRADJO STANOVANJA

Letos so v LR Hrvatski investirali v izgradnjo stanovanj več kot 27,3 milijarde dinarjev in do konca leta bo pod streho 16 tisoč stanovanj. V gradnji pa je še 18 tisoč stanovanjskih enot in prihodnje leto nameravajo stanovanjsko graditev še bolj razširiti.

AFIRMACIJA JUGOSLOVANSKE UMETNOSTI

Setos bodo amaterska kulturno-umetniška društva Srbije sodelovala na 15 mednarodnih festivalih in na turnejah po tujini. Do zdaj so našli vsa gostovanja na veliko zanimanje in na zelo dobre ocene. Vse to je prispevalo k razvoju kulturnega sodelovanja s tujino in k afirmaciji umetniškega prizadevanja naših narodov.

Vneboj vestah

Moskva: Sovjetski znanstveniki so odkrili nov antibiotik — monomicin, ki je manj toksičen od doslej znanih antibiotikov in ga bodo lahko uporabljali v večjih količinah. Z monomicinom bodo zdravili gnojne procese v trebušni votlini, gnojna vnetja pljuč in pljučnih mren. Drugi antibiotik dihidroestreptomycin pa je namenjen zdravljenju tuberkuloze.

Rabat: Voditelj maroške politične stranke Istiklal El Fazi je izjavil, da bo Maroko pregnal s svojege ozemlja vse Francoze, če ne bo Francija priznala Maroka v števsi Mavretanijo.

London: ZDA nameravajo tudi v Italiji odpreti oporišča za svoje atomske podmornice, ki so obožene z jdrskimi raketami tipa Polaris. Stališče Italije za sedaj še ni znano.

Del delegatov III. okrajne konference ZK koprškega okraja v Portorožu

Nedvomno je med poglavitnimi činitelji, ki to zavirajo, dejstvo, da mnogih važnih problemov komune, podjetja, ustanove itd. še nismo prenesli v široke okvire demokratičnega reševanja, ker se marsikje še vedno naše delovne ljudi podcenjuje, ali pa se jim ne zaupa. Se vedno imamo namreč po gosposarskih organizacijah teorije, da delovni kolektiv ni sposoben kvalitetno odločiti o pomembnejših vprašanjih, češ da je pretežno sestavljen iz polproletarcev, ki ne morejo razumeti zapletenosti raznih gosposarskih vpra-

IZ NAŠEGA LJUDSKOPROSVETNEGA ŽIVLJENJA ★ IZ NAŠEGA LJUDSKOPROSVETE

Boljše oblike izobraževanja in razvedrila

Klubi in knjižnice na Hrpoljskem

Na letni konferenci delegatov Svobode in prosvetnih društev, ki je bila te dni v Hrpolju, so obširno razpravljali o novih metodah ljudskoprosvetnega dela, ki naj bi bilo v bodoče organizirano v klubih, dostopnih širšemu krogu državljanov po zainteresiranosti za posamezno zvrst prosvetnih, športnih in izobraževalnih panog, povezanih z zdravim razvedrilom. V hrpoljski občini je v preteklem razdobju kulturno-prosvetno delo daleč zaostajalo za gospodarskim razvojem tega področja. Nekaj dramskih predstav ter pevskih in godbenih nastopov ob praznikih obletnic in praznikov se ne izpolnjuje nalog in ciljev ljudskih prosvetnih organizacij. Takšno nesistematično delo zaposluje in zadovoljuje le ozke skupine in nima obeležja množičnosti. Zato je potrebno te takojmenovane klasične oblike prosvetnega dela opodbiti s širšimi, prožnejšimi oblikami, ki naj bi imele svoje torišče predvsem v klubih, opremljenih s televizijskimi sprejemniki, knjižnicami, čitalniškimi materialom, predavateljskimi programi in podobno. Klubske prostori naj bodo dostopni vsem organizacijam, vsem državljanom. V njih, mora vladati vzdušje družabnosti in nedeljnega tovarštva.

Glavna ovira, da se doslej ljudskoprosvetno delo v občini Hrpolje ni moglo razviti v opisanem smislu, je pomanjkanje ustreznih prostorov. Na konferenci pa so ugotovili, da to ni neresljivi problem. Na Tatrah na primer služi dvorana, ki je bila namenjena za prosveto, že več let za skladišče KZ Slivje. V Slivjah samih

prav tako. V Pregarjih hrani kmetijska zadruga v prosvetni dvorani Zadruga doma umetna gnojila, razno embalažo in podobno. V Podgradu se prosvetna organizacija že nekaj let bori za dodelitev prostora, kjer je bila vojaška menza. V Mateřiji je neizkoriščena nova prosvetna dvorana. Uveljaviti je potrebno načelo, da morajo biti prostori, zgrajeni in namenjeni za prosvetno delo, uporabljani samo v ta namen, ne glede na formalno lastništvo. Povsod bodo morale kmetijske zadruge zavzeti razumevajoče stališče. V Hrpolju je vprašanje klubskega prostora nekoliko bolj zaostreno, dokler bo prostor, namenjen za klub in knjižnico, uporabljala šola za učilnico. Morda pa bi se z dobro voljo našel kak drug prostor, ki bi ga adaptirali za klub. Dejstvo je, da Hrpolje in Kozina kot center občine ne bosta mogli ostati brez takega prostora.

V Prestranku — najboljši na Postojnskem

Pred kratkim se je v kino dvorani v Prestranku zbralo preko sto članov prosvetnega društva, da bi se pogovorili o društvenem delu preteklega leta in pripravili načrt za prihodnje.

Poročilo predsednika Toneta Krnela je poudarilo, da je imel upravni odbor društva 15 rednih sej in da se društvo po svoji razgibani aktivnosti lahko prišteva med najdelavnejše na Postojnskem. Med številnimi sekcijami gre na prvem mestu omeniti knjižnico, ki ima danes okrog tri tisoč knjig in 477 rednih bralcev. Še precej bolj bi se lahko knjižnica razmahnila, če bi imela več denarja in boljše prostore. Nekaj s tem v zvezi je obljubila KZ v Prestranku in zdaj pričakujejo, da bo obljubo tudi držala.

Dalje ima prosvetno društvo dve dramski sekciji, za odrasle in za otroke. Obe sta uprizorile že več uspešnih iger v režiji Save Želoteve in Irene Gabrenja. Lani je začel z delom tudi lutkarski krožek, ki šteje 15 pionirjev. Krajevni odbor SZDL v Prestranku je dal tej sekciji nekaj denarja za nabavo materiala za izdelavo lutk. Do zdaj so jih pionirji izdelali 23.

Na vseh akademijah in proslavah redno sodelujejo člani dveh društvenih recitacijskih krožkov, ki jih vodijo učitelji. Mladi in stari pa se z veseljem udeležujejo v šahovskem krožku. Pomemben je bil že delež društva pri organizaciji raznih gostovanj kulturnih skupin in zabavnih ansamblov.

Konferenca se je udeležil tudi predstavnik okrajnega Sveta Svobode in se je pohvalno izrazil o tekmovalnem nastopu šolskega pevskega zbora na letošnjem festivalu mladinskih pevskih zborov v Kopru ter opozoril na enaka tekmovanja, ki so predvidena v prihodnjem letu v okviru proslav 20. obletnice vstaje. Podrobneje so razpravljali o vprašanju knjižnic. Razen v Hrpolju so v vseh občinah koprškega okraja ljudske knjižnice občinske proračunske ustanove. Ustanovila naj bi se centralna knjižnica, iz katere naj bi se organiziralo izposojanje knjig po vsem področju občine po sistemu pomožnih, potujočih knjižnic.

Novo izvoljenemu svetu občinske ljudske prosvete je dala plodna konferenca obilo zdravih pobud, katerih ostvartev naj bi v občini razgibala množično prosvetno delo v duhu uvodoma navedenih načel ljudskoprosvetnega dela.

J. Z.

Književnik France Bevku ob slavnosti v Idriji, ko je postal častni meščan in prejel darila

FRANCE BEVK ČASTNI MEŠČAN V IDRJI

Pred dnevi je Občinski ljudski odbor v Idriji izvolil za častnega občana idrijske občine svojega rojaka, pisatelja Franceta Bevka. Na svečani seji je o življenjskem delu Franceta Bevka, ki je pred kratkim dopolnil 70 let, govoril predsednik občine Lado Božič, ki je med drugim omenil, da je ta veliki slovenski pisatelj v večini svojih številnih del opisoval svojo rodno Primorsko in njene ljudi ter jim postavil lep kulturni spomenik. Po slavnosti je predsednik občine izročil pisatelju Francetu Bevku na ličnem podstavku kamen živosrebrne rude, ob katerem sta jamska svetilka in posoda za živo srebro, kar predstavlja simbol idrijskih rudarjev, celo zbirko svetovnoznanih idrijskih čipk in častno diplomu v okviru iz domačega lesa.

»Naslov častnega občana sprejemam kot visoko odklikovanje in ga bom nosil s ponosom,« je dejal pisatelj France Bevku, ko se je zahvalil občinskim ljudskim odbornikom za izvolitev, nato pa je obiskal učence I. osnovne šole v Idriji in jim prebral nekaj odlomkov iz svojega novega mladinskega dela Ognjeni krst Gregca Petelinčka. Pisatelj je bil zelo vesel, ko so mu učenci prebrali nekaj lastnih literarnih del in jih je spodbujal k nadaljnjemu pisanju.

Pisatelj France Bevku je obiskal tudi II. osnovno šolo, kjer se je zadržal v knjižnici ter prisostvoval literarnemu večeru, ki so ga njemu na čast priredili dijaki idrijske gimnazije.

Pisatelj France Bevku je tretji častni občan idrijske občine poleg predsednika republike Tita in znanega političnega ter kulturnega delavca Primorske Ivana Regenta. A. Č.

NOVE knjige

Miroslav Krleža:

BALADE PETRICE KEREMPUHA

V knjižnici Kondor je Mladinska založba izdala Balade Petrice Kerempuha v izvorniku. Balade so velika in globoka umetnina, izraz zemlje in vselega duha te zemlje, nekaj edinstvenega v književnem delu Krleževega opusa. Iz Balad ne udarja samo duh Zagorja, v njih je umetnikova tvornost zajela zakonitosti človeškega bivanja in nehanja na zemlji. Osnovna misel in zven teh pesmi je protest. Petrica govori o vseh preteklih nadlogah in mukah hrvaškega človeka iz ljudstva.

Prežihov Voranc:

SOLZICE

V knjižnici Sinjega galeba je izdala Mladinska založba eno zadnjih del Prežihovega Voranca. V tem delu se je spomnil pisatelj svoje mladosti. Iz nje veje brez kakršnegakoli sentimentalnega spakovanja nežna ljubezen do svojeve, do domače hiše, do zemlje. Iz nje veje strastna ljubezen da si vse to, kar te obkroža, ti sam, da ne veš več, kje je konec človeka in kje se začenja vnanji svet.

OBČNI ZBORI SVOBOD IN PD NA SEŽANSKEM

Barka in Štanjel

Takole je poročal Anton Čepar, predsednik Prosvetnega društva Novi Balkan na Barki na obnem zboru, ki so ga imeli člani društva 23. oktobra:

»Naša vas je izrazito kmečka in se zato lahko odvija društveno življenje le v zimskih mesecih. Kljub temu smo v pretekli sezoni dobro napredovali, ker smo osvojili nove oblike dela. Medtem ko smo v prejšnjih letih naštdurali vsaj eno dramsko delo v zimskem času, smo to dejavnost opustili, ker so naše razmere zanjo preskromne in nismo dosegli zelenih uspehov. Zato smo pa letos dali več pozornosti prirejanju proslav ob raznih praznikih, na katerih je sodelovalo veliko število vaščanov. Ta množičnost pri izvajanju sporedov je pritegnila domače vse domačine h kulturno-prosvetnemu delu. Programi prireditve so bili zato tudi pestrejši in uspeh ni nikoli izostal. Zelo prizadevni so bili tudi pevci, pa čeprav nimajo stalnega pevovodje in z veseljem radi nastopajo na vseh krajevnih prireditvah.

Druga važna prireditev kraja je na novo organizirana čitalnica oziroma klubska soba. V njej so na razpolago razni časopisi in revije, kot Slovenski Jadrani, Naša žena, Obzornik, Tovariši in druge publikacije. Čitalnico radi obiskujejo stari in mladi vsak četrtek in nedeljo in je zelo lepo opremljena, le žal ji manjka še en prostor, v katerem bi imeli radijski sprejemnik.

V pretekli sezoni je na Barki večkrat gostoval tudi potujoči kino, ki je vedno zbral veliko obiskovalcev, ter potujoča knjižnica, za katero vladar precejšnje zanimanje, saj so neka-

tere knjige morali posoditi kar petnajstkrat.

In načrt za bodoče? Poskrbeli bodo za še večji izbor knjig, organizirali več poljudnoznanstvenih in političnih predavanj, naštdurali sporede za razne proslave, priredili literarne večere in povabili v goste Mestno lutkovno gledališče iz Ljubljane.

Na tem plodnem obnem zboru so ponovno izvolili za predsednika društva Antona Čeparja, zaslužnega kulturno-prosvetnega delavca, za tajnika pa Majdo Prelec, ki je bila tudi doslej glavni organizator vsega prosvetnega dela pa čeprav ima kot edina učiteljica v tej vasi dovolj svoje-ga dela.

DPD Svoboda v Štanjelu se je rešneje lotilo dela šole v pretekli sezoni. Predsednik Miloš Grča je na obnem zboru, ki je bil 20. oktobra, lahko poročal že o lepih uspehih. Ustanovili so moški pevski zbor, ki ga je vodil Albin Križman s pomočjo Milene Stosar in ob organizacijski pomoči Justa Zege. Zbor je v kratkem času naštdural kar lepo število narodnih in partizanskih pesmi. Manj sreče je bilo z dramatikom. Dramska skupina je začela s studijem dveh iger, ki pa nista prišli na oder. Hvale vredna je skrb odhoda za vzdrževanje društvene dvorane, v kateri so imeli od zadnjega zbora kar 28 prireditve, od katerih je bilo le 8 gostovanj.

Posebne preglednice povzroča društvu star kinoprojektor, ki je stalno v popravilu. Menda bi bilo najbolje, da se tega balasta čimprej znebi in nabavijo televizijski sprejemnik. Tudi v Štanjelu je bila živahna razprava okrog ustanovitve kluba. Ob dvoranah je kar primeren manjši prostor, ki bi ga kazalo popraviti in preurediti in opremiti.

NOVE revije

RODNA GRUDA, ST. 10

Iz vsebine: Za mir, razorožitev in koeksisten-pri predsedniku Titu; Z. Milič: Pisma Titu; Storili smo vse, da bi se zm-nj-sala napetost med Vzhodom in Zahodom; Ina Štokan: Iz življenja naših delovnih kolektivov; P. S.: Od uvoznika smo postali izvoznik pršnice; C. T.: Pridelali smo mnogo izvrstnega hmelja; Cvetko Golar; v Goriceah; Jakob Zupančič, Berwyn, I 11.: Po tridesetih letih uresničene sanje; Cv. A. K.: Ob 40-letnici pevskega zbora »Jadrani« v Clevelandu; Po domači dežel: France Kurinčič; Tudi v Argentini usiha slovenske korenine; L. M.: Tragična smrt dveh izseljen-cev; Kulturni zapiski; France Bevku umetnik in človek; Kaj delajo naši na tujem; Rokaji nam pišejo; France Bevku: Kresna noč (nadaljevanje); Iz Pavlihove torbe.

JAVORSKOVI MANEVRI — PREMIERA SNG V TRSTU

V soboto, 12. t. m., je bila v tržaškem gledališču premiera MANEVROV, komedije v dveh delih Jožeta Javorškega. Avtor je poskušal modernizirati znano Levstikovo zgodbo o Martinu Krpanu in njegovi kobilici. Dogajanje je domiselno prenesel med fante, ki so na manevrih v manjšem kraju in najdejo v prosvetnem domu — tja so jih zanesli bolničarji kot »mrtvake« iz boja — kostume domače igralske družine, ki je pripravljala Govekarjevo dramati-zacijo Martina Krpana. Razdelijo si vloge, igra jih zanesa, začno si izmišljati besedilo in improvizirati na svojevsten način. To hoteno improvizacijo bi morala voditi zanesljiva režiserjeva roka. Žal je bilo čutili tudi režisersko improvizacijo, ki ni izkoristila vseh možnosti besedila v smislu sodobne evropske ustvarjalnosti, kot je delo zasnoval avtor. Igralci — celotni moški ansambel — so se zelo potrudili in dali igri dinamični tempo komedijskega žanra.

Javorškove »Manevre« je režiral Jože Babič ob asistenci Adrijana Rustje, scenograf in kostumograf sta bila arhitekta Niko in Milena Matul, glasbo je prispeval Aleksander Vodopivec, besedilo songa pa Tit Vidmar. Igrali so: Joško Lukež, Danilo Turk, Julij Guštin, Silvij Kopal, Rado Narkst, Leli Narkstova, Stane Raztresen, Edvard Martinuzzi in Adrijan Rustja, ki se je izkazal še kot pianist. Nastopili so tudi slušateljci igralske šole Miranda Caharija, Livio Bogatec, vojaki in paži.

Premiero si je ogledalo številno tržaško občinstvo, iz Velikih Lašč — rojstnega kraja avtorja — pa se je pripeljala dramska družina tamkašnjega prosvetnega društva, ki je lani prvič uprizorila »Manevre«.

Z. L.

Družbeno upravljanje v kulturi in prosveti

Iz poročila OK ZKS na III. konferenci

Komunalni mehanizem družbene upravljanja v kulturi in prosveti je postavljen v smislu drugorazrednega gledanja na vprašanja, ki so osnovna za kulturni in prosvetni dvig našega delovnega človeka. Tako imajo po vseh naših občinah, razen koprške, skupne občinske svete za zadeve šolstva in hrkati za zadeve kulture in prosvete. Jasno je, da je zanimanje teh občinskih svetov usmerjeno na nešteto perečih problemov šolstva in da se ti sveti samo priložnostno, nenačrtno in zelo malo posvečajo kulturno-prosvetnim vprašanjem.

Takšno stanje je tudi v precejšnji meri krivo za neustrezen odnos občinskih ljudskih odborov do vprašanj kulture in prosvete, preprosto zaradi tega, ker občinski zborom in zborom proizvajalcev ti sveti ne dajejo utemeljenih predlogov in prikazov potreb v zvezi sicer povsem nezadovoljivo materialno osnovo kulture in prosvete. Vsekakor se bodo morali občinski ljudski odbori orientirati na ločitev teh skupnih svetov, tako da bi imeli povsod razen sveta za šolstvo tudi poseben svet za kulturo in prosveto. Kjer pa to iz kadrovskih razlogov za sedaj še ne bi bilo izvedljivo, je vsekakor treba v okviru teh skupnih svetov izvoliti posebne komisije, ki se bodo stalno in sistematično ukvarjale z vprašanji kulture in prosvete. Tako bodo tudi občinski ljudski odbori dobivali pravo podobo o teh problemih in ne kot doslej le enkrat na leto, ob sestavi družbenega plana, zgolj formalna letna poročila, in še to spet in samo s področja šolstva.

Ti skupni sveti so večinoma sestavljeni iz uslužbencev. Njihova aktivnost je po raznih občinah kaj različna. Tako se sestajajo ti sveti v Piranu, Izoli in Ilirski Bistrici po 10—16-krat, povsod drugje pa le 4—6-krat na leto.

Še slabše je v upravnih odborih kulturno-prosvetnih ustanov in zavodov, kajti razen upravne-ga odbora Zavoda Primorske prireditve, Ljudske knjižnice v Kopru ter Mestne knjižnice v Piranu po vseh ostalih 17 podobnih ustanovah v okraju ne moremo govoriti o zadostni družbeni odgovornosti članov UO. Težko verjetno pa je, da imajo n. pr. Mestni muzej ali Mestni arhiv v Piranu ali Glasbena šola v Postojni vsa svoja vprašanja tako urejena, da zastopuje ena ali dve seji na leto.

ŽENA IN DOM ★ ZDRAVSTVO IN VZGOJA ★ OTROK IN DRUŽINA ★ ŽENA IN DOM ★ ZDRAVSTVO IN VZGOJA ★ OTROK IN DR

Šolske kuhinje pred novimi nalogami

Zaloge živeža, ki so nam ga pošiljale mednarodne organizacije kot brezplačno pomoč, so pri koncu. Tako bodo ostale predvsem šolske kuhinje, ki so se oskrbovale iz teh virov, brez nekaterih pomembnih potrebščin, kot je to mleko v prahu, moka, sladkor in riž.

Ta položaj je v mnogih kuhinjah bil vzrok, da so jih zamenjali, čeprav nam vsi zdravstveni in pedagoški delavci in strokovnjaki zatrjujejo, da je ta dopolnilni obrok v šoli nujno potreben za pravilni fizični in psihični razvoj otrok. Še posebno je važen za dijake-vozače ali za tiste, ki prihajajo v šolo več kilometrov daleč in so navadno brez topllega obroka. Razen vsega tega je šolska kuhinja še pomemben vzgojni faktor. Ob njej se otroci vzgajajo in obenem praktično uporabljajo svoje znanje iz prehrane in domačega gospodarstva.

Vloga in važnost šolskih kuhinj je v nekaterih republikah še posebej poudarjena v šolskem zakonu. Smatrajo jih za obvezni predmet pozornosti organov družbenega upravljanja v šolstvu in v zdravstvu.

Tudi družbene organizacije, predvsem društva prijateljev mladine in ženske organizacije ter komune so še posebno zainteresirane za dobro delo šolskih kuhinj. V Sloveniji se je za ta vprašanja še posebno pozanimal republiški svet za šolstvo in pripravil široko posvetovanje o bodoči organizaciji teh kuhinj.

Toda vsi ti naporji družbenih faktorjev ne bodo rodili zaželenih sadov, če se za šolske in mlečne kuhinje ne bodo pozanimali tudi starši. Prav oni so tisti, ki morajo nuditi največ pomoči. Predvsem morajo starši razumeti, da so do zdaj plačevali za malice svojih otrok v šoli 100 do 150 din mesečno, toda da je to bilo le 9 do 12% skupnih stroškov. Zdaj ta vsota ne more zadostiti več. Na drugi strani pa morajo upoštevati, da s toplo malico prevzame šolska kuhinja nase del družinskih obveznosti do otroka, to je, da mu nudi redno obrok tople, okusne in zdrave hrane. Zato je povsem normalno, da morajo starši z večjimi mesečnimi prispevki pomagati taki ustanovi. Na vasi je ta pomoč lahko v obliki pridelkov ali pomoči pri obdelavi šolskih vrtov.

V mestu lahko starši pomagajo pri organizaciji in čim boljšem delu šolskih kuhinj in lahko celo pod nadzorstvom in ob pomoči učiteljic gospodinjstva pomagajo pri sami pripravi hrane, kar bi vsekakor znižalo stroške. Večja angažiranost staršev in pripravljenost, da pomagajo, bi omogočila šolskim kuhinjam, da prevzamejo tudi nekatere nove naloge: tako na primer, da redno skrbijo za malico in kosilo tistih otrok, katerih starši so v službah. Ponekod je to sicer urejeno. vsaj delno, ponekod pa sploh ne.

(Po »Pres-servisu«)

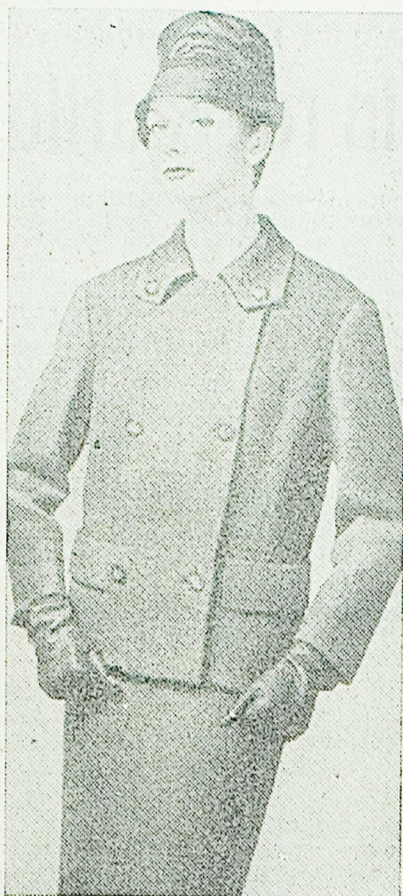
Novo revije

OTROK IN DRUŽINA, ST. VIII
Iz vsebine:

Olga Vipotnik: Današnja družina terja družbeno varstvo otrok. Vzgojitelji so spregovorili. — Dr. Leon Zlebnik: Naloge družinske pedagogike v zvezi s specifičnim razvojem družine. — Milan Divjak: Kako ocenjujemo vedenje otrok doma in v šoli. — Boža Smagur: Ne strinjamo se s takimi metodami! — Neža Maurer: Izreza bom droben srček. — Dr. Iva Segula: Dve pravici kmečkega otroka. — B. J.: Mama, ali veš? — Gustav Šilih: Moj otrok nima nobene volje. — Vajira Vogelnik: Gledališče in otroci. — Ljubljana je dobila Mladinsko filmsko gledališče. — Neža Maurer: Ali TV res ni primeren za male gledalce? — Zofka Kvedrova: Vladaša. — Pomenek s starši — Midva — Naš kotiček — Moda.

NASA ZENA ST. 10
Iz vsebine:

S. V.: XV. zasedanje Generalne skupščine ZN; N. Bežič in G. Kernel: O miroljubni uporabi jedrske energije; G. G.: Naš politični in gospodarski pregled; Iz organizacij; Ob 60-letnici prof. dr. M. Valentincič; Zene po svetu; S. V.: Medn. pol. pregled; F. Košir: Bežni vtisi iz Kosmeta; Dr. M. Bedenič: Kako izbrati zakonskega tovariša; James Thurber: Moja pravila za srečen zakon; Razstava dveh slikaric: Martha Solmar; Počasnejši vol; S filmskega platna; Nove knjige; Zaupni pomenki; R. Tagore: Brodolom; Zanimivosti; Dr. L. Novak-Rejec: O prebavilih, prebavljanju in prebavnih motnjah; Kozmetika; Iz dispanzerja za žene; Zdravniški odgovori; Gospodinjstvo; Naš vrtnar; Moda.

Preprosti zimski kostum z dvovrstnim zapenjanjem. Da je stil še poudarjen, se tudi ovratnik zapenja z dvema gumboma

Pozimi še več sadnih sokov

V zimskem času se gospodinje večkrat nejevoljno vračajo s trga, ker je sadja malo in še to je precej drago. Vsi pa dobro vemo — in to nam zatrjujejo vedno bolj — da visoke cene in pomanjkanje sadja pozimi ne bi smelo pripeljati do pomanjkanja ogljikovih hidratov (glukoze in fruktoze), vitamina C, mineralnih soli in drugih koristnih sestavin v naši prehrani. To je razumela tudi naša prehrabena industrija in zato vedno bolj orientira svojo proizvodnjo na kvalitetne sadne sokove, ki lahko še posebno v zimskih mesecih zamenjajo drago in redko sveže sadje.

Toda na drugi strani naša trgovina registrira, da zanimanje potrošnikov za sadne sokove vpade s prvimi hladnejšimi dnevi, čeprav bi moralo biti nasprotno. Zdaj veliko manj pijemo sadne sokove kot poleti, ko je sadja dovolj in je sorazmerno poceni. Toda sadne sokove pijemo le za osvežitev ali ohladičev, manj pa kot nujni sestavni del naših jedilnikov.

Strokovnjaki za prehrano —

USPELA ENOLETNA AKCIJA PIONIRJEV V VELIKEM UBELJSKEM

»Smo bili pridni, tovariš?«

Smo tik pred 29. novembrom, torej pred zaključkom enoletne akcije pionirjev. Zato je prav, da damo pred javnostjo obračun svojega dela.

Naš PO je štel 24 članov. V PO so vključeni namreč vsi otroci, ki hodijo v šolo. Na šoli so le prvi trije razredi. Zato je to število tako majhno.

V poznih zimskih mesecih letošnjega leta je izšel razpis, vendar smo se čutili preveč šibke, da bi se vključili tudi mi v to tekmovanje. Člani odbora enoletne akcije s svetovalcem M. Murnikom na čelu pa so nas navdušili za to akcijo in naši pionirji so sklenili, da ne bodo zadnji. Sprejeli so program dela in ga začeli pridno izvajati.

Najprej je 22 pionirjev izdelalo ptičje valilnice. Razpostavili smo jih po okoljskih sadovnjakih. Vsak je bil zadolžen za eno valilnico. Čim so ugotovili, da ptički prihajajo v valilnico, so prenehali z nadzorom.

S kakšnim navdušenjem so se lotili zbiranja žice za betonske stebre, da bi ogradjili šolski vrt. 24 pionirjev je je nabralo preko 70 kg.

Začelo se je delo. Tudi šolski vrt je čakal na obdelavo. Prosili smo starše in kmetijski kombinat za gnoj. Odziv je bil zelo dober. Dobrih 10 voz gnoja je pognojilo šolski vrt. Traktor iz kmetijskega kombinata nam je nujno zoral. Pionirji so pričeli z delom. Pomagala in svetovala jim je tovarišica Tereziya Marinšek. Uredili so gredice in nanje posejali in posadili vse mogoče, od krompirja do kumaric. S kakšnim veseljem so opazovali kaljenje in rast rastlin, ki so jih sami posejali. Pridno so pletli in oskrbovali vrt tudi med počitnicami pod vodstvom tovarišice Marinšek.

Posamezni pionirji so se s tem vrtnom skozi vse leto okoriščali.

Skrbeli so za okolico šole, zlasti pa za okolico spomenika padlim. Večkrat so jo opleli, posadili rožice in jih negovali. Organizacija je brezhibno delovala. Brez sugestij, brez pritiska, sami so se zbrali in opravili delo, ki so si ga zadali.

Tudi na primerno zabavo niso pozabili. Da se bodo nemoteno igrali na šolskem igrišču, so tega priverno uredili in oleskali. V šoli so pridno šahirali in imeli smo nekaj res dobrih šahistov. Eden se je udeležil tudi občinskega šahovskega tekmovanja.

Na šoli je bil formiran likovni krožek. V njem so izdelovali razne predmete za razstavo. Ta je bila ob zaključku šolskega leta. Razstava je bila urejena tako, da je obiskovalcem prikazala delo vsega šolskega leta. Ljudi je najbolj zanimala »elektrarna«, ki je proizvajala električni tok, ta pa je osvetljeval »okolice«. Naši pionirji so radi peli. Velikokrat so se zbrali okrog harmonija in se pripravljali na razne proslave državnih praznikov.

Vsi pionirji so opravili izpit o prometnih predpisih. Dva sta celo prejela srebrno značko, čeprav tega nista pričakovala.

Spomladi, čim se je pojavil majski hrošč, so mu napovedali borbo. 24 pionirjev je prineslo v šolo preko 150 l majskih hroščev, potem so nadaljevali z uničevanjem koloradskega hrošča. Isto število pionirjev je nabralo in uničilo okrog 16 l teh škodljivcev.

Med počitnicami so nabirali zdravilna zelišča: lipo, bezeg, šipek in drugo. V tednu tuberkuloze je PRK, v katerem so seveda isti pionirji, poslali bolnim otrokom nekaj čez 3 kg raznih čajev. V povračilo so prejeli naši otroci od bolnih otrok šempetrške bolnišnice lepo zahvalno pismo. Nekaj tega čaja bodo tudi vnovičili. Denar bodo hranili za kakšen izlet. Več kilogramov čaja pa bo ostalo za šolsko mlečno kuhinjo.

V okviru te akcije so imeli pionirji tudi razne izlete v bližino in daljno okolico. Spoznali so domačo okolico in njeno zgodovino. Seznanili so se tudi z načinom izdelovanja tekstila in testenin. Prav je, da se na tem mestu zahvalimo vsem tistim, ki so nam omogočili ogled tekstilne tovarne, mlina in tovarne testenin v Ajdovščini.

PRK je v tednu tuberkuloze in tednu Rdečega križa nabral preko 3000 dinarjev prostovoljnih prispevkov.

Nesteto drobni del pa so opravili v šoli, uredili so razne prostore in podobno.

Kdo bi našteval vsa dela, ki so se nam nudila v tem obdobju? Sicer pa ne gre za to, kaj in koliko je bilo storjenega. Gre za več. Gre za vzgojno plat tega dela. V okviru te akcije so se učenci naučili delati in to z veseljem. Naučili so se vrednotiti delo.

In sedaj, ko se bliža zaključek te akcije, me učenci večkrat vprašajo: »Tovariš, ali smo bili kaj pridni? Smo morda zadnji?« Odgovarjam jim po svoji najbolj objektivni presoji, vsaj mislim tako: »Prvi niste, ker ste zato še premaladi, zadnji pa tudi ne!« In vsak, kdor je bil poleg in videl vse elan pri delu, bi delil z menoj isto mnenje.

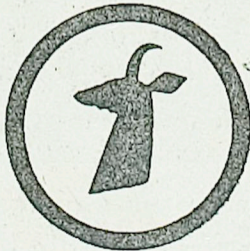
Zato čutim dolžnost, da se zahvalim vsem, ki so sprožili to akcijo, ki so omogočili našim otrokom, da sprostijo svoje sile tudi v drugačnem delu, do katerega imajo veselje.

GOSPODINJE — PREBERITE TUDI TO:

Po naj sodobnejših načelih

bodo proizvajali milo v tovarni Zlatorog v Mariboru

Rekonstrukcija tovarne Zlatorog v Mariboru se bliža koncu. Malokdo, ki je v zadnjem času zasledoval hitro rast gradbenih del v tovarni Zlatorog, je vedel, da se tu pripravlja montaža dveh popolnoma novih

strojnih naprav za naj sodobnejšo proizvodnjo detergentov in pralnih mil. Tako postajajo napor kolektiva, da se dokončno reši zastareli metod dela — stvarnost, kar ni samo velika pridobitev za kolektiv, temveč tudi za potrošnika.

Prvi del rekonstrukcije se bo zaključil z montažo Mazzonijevih naprav za proizvodnjo pralnih mil. Ze te dni bo stekla poskusna proizvodnja mila po naj sodobnejših metodah.

Naše gospodinje bo vsekakor zanimalo, kaj bo tu novega in kakšna bo od sedaj razlika med dosedanjim in novo kvaliteto mila. Da bi bilo laže razumljivo, naj kratko omenimo sedanjí povsod v svetu že zastareli

način proizvodnje, po katerem je tovarna Zlatorog kakor tudi vse ostale tovarne mila pri nas proizvajala pralna mila do sedaj. Kuhana milna masa je bila na primitivnem način hlajena in nato oblikovana v razne oblike. S tem se je šele začel proizvodni proces, čeprav izven stroja. Proces lahko imenujemo zaradi tega, ker je predstavljalo sušenje oblikovanega mila eno od važnih faz v celotni proizvodnji mila. Sušenje samo je bilo dolgotrajno in podvrženo atmosferskim razmeram, kot so temperatura, vlaga, itd. Po dosedanjem načinu proizvodnje je bilo milo na tržišču čisto vlažno in porozno, če pa se je sušilo dalj časa, je postalo celo deformirano.

V novem modernem načinu proizvodnje vse te nevažnosti odpadejo, ker se vse delo, namreč oblikovanje in sušenje, vrši v strojnih napravah. Odslej bo milo vedno dovolj čvrsto s točno določenim odstotkom vlage, ne bo več spreminjalo oblike niti se ne bo v hrambi vžajilo. Razumljivo bodo navedene spremembe v proizvodnji zelo vplivale na izboljšanje kvalitete mila, kar bodo lahko potrošniki z največjim zadovoljstvom ugotovili.

Poleg navedenega še ena novost, katera je seveda zelo tesno povezana z obrazloženo spremembo v načinu proizvodnje mila. Proizvodnja po starem načinu zaradi sušenja na zraku ni dovoljevala znatnega povečanja kapacitet, zaradi česar se je često dogajalo, da trgovska mreža ni bila

redno založena z nekaterimi vrstami mila. Druga slaba stran, ki je izvirala iz omejenih proizvodnih zmogljivosti, je bila ta, da je milo moralo prehitro zapuščati sušilnice v tovarni, kar je imelo za škodljivo posledico, da je prihajalo milo na trg prevlažno. Vse to bo seveda v bodoče odpadlo! Milo bo prihajalo iz strojnih naprav popolnoma sposobno za trg in uporabo, ker se bo celoten proizvodni proces odvijal v strojih.

Da bi na koncu lahko vsaj delno ocenili ogromne prednosti, ki jih prinaša proizvodnja mila z novimi napravami, naj omenimo še to, da je največja tovarna mila na svetu THE ANDREW JERGENS COMPANY LTD v Ameriki montirala Mazzonijeve naprave za proizvodnjo pralnih mil. Poleg te delujejo uspešno že več let iste naprave v celi vrsti tovarn v zahodnih državah in drugod v svetu,

Zlatorog

kar dokazuje ogromne prednosti, ki jih imajo moderne naprave za proizvodnjo kvalitetnih pralnih mil.

Razumljivo se bodo proizvodne zmogljivosti tako neprimerne povečale in bo tovarna Zlatorog lahko v celoti zadovoljila želje potrošnikov in proizvajala enako kvaliteta mila kot so na zahodnem trgu.

Ze več let — letos pa menda bolj kot kdajkoli — so moderne dolge, 7/8 ali 9/10 jope, kot jih vidite na sliki. Pod jopo nosimo obleko ali krilo iz enakega blaga, lahko pa tudi kaj drugega, le da je v skladu z debelostjo in barvo jope

V Hruševici so že začeli in kar gre

Novoizvoljeni krajevni odbor SZDL v Hruševici je menda prvi, ki je takoj začel izvajati sklepe svoje nedavne konference. Naj-

prej so imenovali več komisij, in sicer komisijo za organiziranje proslav in prireditve ob raznih praznikih, komisijo za razvoj

kmetijstva, komisijo za organiziranje prostovoljnega dela in komisijo za ideološko-politično ter prosvetno delo.

V Hrpeljah nova stanovanja

Te dni bodo v Hrpeljah zasedli devet novih družinskih stanovanj stanovalci, ki so dobili vselitvene odločbe. Petstanovanjsko hišo je dal zgraditi občinski ljudski odbor, investitor štiristanovanjskega bloka pa je Gozdno gospodarstvo Postojna. V izvajanju petletnega perspektivnega plana občine je bilo na območju občine zgrajenih doslej okoli 80 družinskih stanovanj. Kljub temu pa je v občini še vedno občutno pomanjkanje stanovanj, zaradi česar bo imel bodoči petletni načrt občine močan poudarek na nadaljevanju stanovanjske izgradnje. V primerjavi s prizadevanjem občine za omilitev stanovanjske

stiske pa je zasebna iniciativa v gradnji stanovanj skoraj neopazna, četudi se je življenjski standard prebivalstva znatno dvignil. -va-

Skupnost počitniških domov Strunjan

Te dni je bila ustanovljena Skupnost počitniških domov na področju Strunjana. Ob ustanovitvi je bil obremenjen tudi program raznih del za komunalno in drugo ureditev strunjanskega področja. Kot najnujnejšo ureditev smatrajo člani skupnosti ureditev kopališča. Do poletja nameravajo urediti dohode v morje, postaviti skupne ležalnike, navoziti mivko za igranje otrok, postaviti zasilen pomol, ki bo segal 40 m v morje, in zasaditi nekaj zelenja za senco. Poleg tega bodo postavili po montažnem sistemu sanitarije in 8 kabin za preoblačenje, ločeno za moške in ženske. Na peščino bodo napeljavali tudi vodovod in postavili prhe in pitnike. Če bo uspelo preseliti ribiča iz koč na obali, bi to stavbo preuredili v buffet. Za ta in še nekatera druga dela znaša predračun nekaj nad 6 milijonov din. Predstavniki počitniških domov so sklenili, da bodo vsak pri svojem kolektivu v najkrajšem času pregledali vse možnosti za kritje omenjenih stroškov. Ker vsi domovi na področju Strunjana niso pokazali interesa za take potrebne skupne akcije oziroma se sploh ne nameravajo včlaniti v skupnost, so na ustanovnem zboru skupnosti predlagali, naj bi ObLO Piran s predpisom odločil, da morajo biti vsi počitniški domovi na področju, na katerem je ustanovljena skupnost domov, včlanjeni v to skupnost.

JULE

IZ KOSOVELOV NA KRASU

Člani SZDL v Kosoveljah pri Pliskovici so letos pridno pomagali s prostovoljnimi delom pri popravilu krajevnih poti. V 185 delovnih urah so ostvarili za 21.700 dinarjev večjo vrednost na komunalnih objektih in nakopali ter razvozili so 11 kubičnih metrov gramoza.

R

Kaj pravijo drugod ...

OBRAT DRUŽBENE PREHRANE V VELENJU

V začetku novembra so pri gostinskem podjetju Rudar v Velenju odprli lično urejen obrat družbene prehrane, ki ga je uredil rudnik lignita. Obrat je zaprtega tipa in samo za rudarje. Zdaj ima 120 abonentov. Po vsej verjetnosti pa se bo število povečalo. Njegova kapaciteta pa znaša 300 obrokov. To je le časna rešitev težkega problema, ki se v Velenju že dolgo časa rešuje. Zaradi hitrega industrijskega razvoja bodo morali zgraditi moderen obrat družbene prehrane, ki bo lahko zadovoljil vse zaposlene na tem območju.

GLAS

TUDI V OKTOBRU PRESEGLI PLAN

Kot kažejo podatki Priprave dela v jeseniški železarni, so tudi v oktobru dosegli ugodne proizvodne uspehe. Čeprav družbeni plan skupne proizvodnje ni bil v celoti dosežen zaradi nekaterih remontov, so operativni mesečni plan izpolnili s 104,2%. Ta je tudi pomembnejši za kolektiv. Proizvodni načrt za 10 mesecev pa so izpolnili s 101,7%. Se bolj pomembni so podatki v blagovni proizvodnji, ki so jo po operativnem planu izpolnili za oktober s 109,3 odstotka, za vseh 10 mesecev pa za 103,6 odstotka.

METEOROLOŠKI BALON NAD NAŠIMI KRAJI

V soboto proti deveti uri dopoldne se je pojavil na nebu cigari podoben podolgovat in svetel balonček, ki se je s precejšnjo hitrostjo pomikal od zahoda proti vzhodu. Iz zahoda Slovenije — videli so ga med drugim tudi v Ljubljani, Celju in Mariboru — je letel preko Slovenskih goric, nekako preko Kapele in čez Goričko. Sodijo, da je bil to balon, katere izmed tujih meteoroloških postaj, ki ga je veter zanesel v naše kraje. Balon je bilo moč opazovati pri nas približno pol ure.

DOLENJSKI LIST

KREMEN DELA ZE ZA 1961

V preteklem tednu se je kolektiv podjetja Kremen v Novem mestu pridružil podjetjem, ki so že izpolnili letošnji proizvodni plan. Čeprav je prevzel kolektiv naših rudnikov nekoviških rudnin letos nase precej večje obveznosti kot lani, jih je pred rokom častno izpolnil.

Inšpektorji skrbijo za dobro državljanov

Tržna inšpekcija pri ObLO Piran je v letošnjih prvih 9 mesecih izvršila 333 kontrolnih pregledov, pri čemer je v 223 primerih našla nepravilnosti. V 74 je na kraju samem izrekla mandatno kazen, v ostalih primerih pa je izdala predlog za kaznovanje sodniku za prekrške. Največ pregledov in prekrškov je bilo v turizmu, gostinstvu in trgovini.

Sanitarna inšpekcija ObLO Piran pa je letos v času od 1. januarja do 30. septembra izvršila 570 kontrolnih pregledov in pri tem v 438 primerih odkrila nepravilnosti, za katere je izrekla mandatne kazni v 101 primeru, v 1 primeru je izrekla prepoved na-

dalnje obratovanja, ostale primere pa je predlagala v kaznovanje pristojnim organom. Tudi ta inšpekcija je izvedla večino svojih kontrolnih pregledov v gostinstvu in trgovini.

Jule

Piranska občina ima 12.000 stalnih prebivalcev

Piranska občina je te dni dosegla število 12.000 svojih stalnih prebivalcev. Od tega je skoraj popolnoma enaka polovica moških kot žensk. Od 25. aprila 1956, ko je bilo v občini 9385 stalnih prebivalcev, je stanje prebivalstva naraščalo takole, vzeto vselej prvega januarja: leta 1957: 9475, leta 1958: 10.663, leta 1959: 11.344 in letos na novega leta dan 11.737.

Na področju piranske občine je bilo letos 114 novorojenčkov, od tega 61 dečkov in 53 deklic, umrlo pa je letos 72 domačinov, od tega 50 moških in 22 žensk.

Od omenjenega prebivalstva je 1147 oseb pripadnikov italijanske narodnosti manjšine, oziroma 483 družin. Od teh je 186 družin kmečkih.

Jule

Da bo farma bobrov še bolj privlačna

Porajanje nove turistične točke! — vsekakor razveseljiva napoved za vse, ki se niso sprijaznili z neurejeno okolico rižanske farme bobrov, te domala edinstvene izletniške točke v neposredni bližini magistrale Koper—Ljubljana. Upravnik farme tov. Miran Požnenel nam je zatrdil, da si mali kolektiv že lep čas prizadeva, da bi ustvaril tukaj kar najbolj privlačno turistično točko, toda glavno oviro — go-

vora je seveda o sredstvih — so premestili šele sedaj, kajti iz občinskega proračuna doslej niso mogli nuditi večje vsote, da bi zamisel uresničili hkrati. Zato so se letos morali zadovoljiti samo z gradnjo odcepa ceste, medtem ko predvidevajo v drugi etapi velikopotezno akcijo in so se odločili, da bo farma povezoval z glavno cesto viseči most, za katerega je kolektiv Rudnika Sečovelje že prispeval jeklene vrvi. Nadalje predvidevajo zgraditev sodobnega bifeja, ki bo stal milijon in sto tisoč dinarjev.

ZA KINO DVORANO

Prosvetno društvo »Miroslav Vilhar« v Knežaku je pred nedavnim organiziralo akcijo za zbiranje prostovoljnih prispevkov, ki jih bodo uporabili za ureditev kino dvorane. Od sodobne kino dvorane si obetajo tem več, ker jo bodo uporabljali tudi za druge kulturne namene. V Knežaku so prepričani, da bo akcija uspela, saj so že doslej zbrali več kot 30.000 dinarjev. Odziv je torej pri večjem delu prebivalstva zadovoljiv, zato pričakujejo, da se bodo v nabiralno akcijo vključili še vsi ostali.

Tudi bifeju lahko že sedaj napovedamo velik promet, kajti med številnimi specialitetami bodo nedvomno najbolj iskane postrvi, ki so jih že v tem letu, kljub skrajno neprimernim pogojem za strežbo, prodali 1800 porcij. Medtem pa smo tudi zvedeli, da bo prispevalo svoj delež tudi koprsko Turistično društvo z ličnimi napisnimi deskami in drugimi markacijami. (bb)

IZ KRAJNE VASI NA KRASU POROČAJO

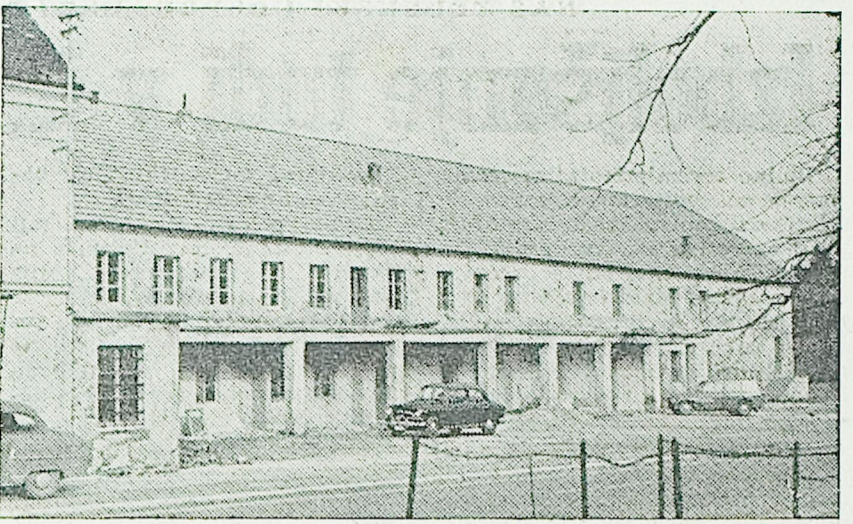
Problem je družabno življenje

Zborovanje Socialistične zveze v Krajni vasi, ki je srednjeveliko naselje na Krasi, je ponovno naplavilo nekaj perečih problemov. Če prislusnemo besedam članov njihove krajevne organizacije SZDL, dobimo vtis, da se je vodenje po lepšem in prijetnejšem življenju na vasi ukoreninilo že prav globoko in da ga, kar je še zlasti pomembno, spremlja jasna zavest, da je s skupnim delom in skupnimi naporimi mogoče uresničiti marsikaj, mimo česar je šla dosedanja zgodovina naših vasi.

V Krajni vasi je izmed 111 volivcev 107 članov SZDL. Zadnje čase so sprejeli kar 15 novih članov. V minulnem letu so izvedli več delovnih akcij in zasadili ter ogradjili zemlji-

šče na Kopljuču, počistili so klanec na Poljane — samo pri tem delu je 81 članov SZDL opravilo 244 prostovoljnih delovnih ur — in se lotili tudi drugih manjših opravil za ureditev vasi.

Na zborovanju pa so med drugim ugotovili premajhno skrb za vzgledno doraščajočo mladino, ki je kljub vsemu uredila igrišče za odbojko, na katerem je vedno vse polno navdušenih igralcev. Drugi problem so prostori za družabno življenje. Vse kaže, da si bodo morali zgraditi prosvetni dom, v katerem bodo imele dovolj prostora vse organizacije, da se bo zbiralo staro in mlado okrog knjižnice in radijskega sprejemnika.

Za Dan republike bodo v Hruševju pri Postojni slovesno odprli novi obrat za izdelavo veluriziranih predmetov in izdelkov iz plastičnih mas. Za začetek bo zaposlenih v novi tovarni 40 delavcev, pozneje pa se bo to število še zvišalo. S tem se bo Hruševcem uresničila dolgoletna želja, da si s spodobnim podjetjem izboljšajo svoj standard in zaposlitev. Na sliki je postopje, v katerem bo nameščen novi obrat

Z OBČINSKE KONFERENCE ZROP V PIRANU

Povezani v delu in družabnem življenju

Dne 6. novembra 1960 je bila v Piranu redna letna občinska konferenca Združenja rezervnih oficirjev in podoficirjev. Nad 50 delegatov je zastopalo 384 rezervnih oficirjev in podoficirjev, kolikor jih štejejo skupno vse krajevne organizacije ZROP v Piranu, Portorožu in Sečoveljah.

Poročila o delu občinskega odbora in vse organizacije ZROP Piran v času od pretekle letne konference v novembru 1958 dalje je podal predsednik Obč. odbora ZROP Piran Leopold Erjavec. Med drugim je povedal, da so občinski in krajevni odbori opravili veliko delo tako v pogledu organizacijskih vprašanj, ki so dokončno urejena (samo še nekaj posameznikov ni zajetih v organizacijo), kakor tudi glede politične in druge aktivnosti članstva.

Delo piranskih rezervnih oficirjev in podoficirjev sega v vse družbeno in politično dogajanje v komuni. Politična aktivnost članov prihaja od izraza še posebno ob raznih prosla-

vah, zborovanjih itd. Člani ZROP so se izkazali tudi na vodilnih mestih v raznih podjetjih in ustanovah. Organizacija je klicalna na zagovor nekaterih posameznih članov, ki so zamenjali svoje dolžnosti ali kako drugače kvarili ugled organizacij. Odbor je organiziral zelo uspešno strokovno predavanje, člani pa so sami predavali ob raznih proslavah in po solah ter prispevali k popularizaciji NOB in JLA. Izredno lepe uspehe je organizacija dosegla tudi s svojim vzorno urejenim in vodenim taborom obveznikov predvojaške vzgoje.

Iz poročila, ki ga je podal tajnik organizacije Rudi Saksida, je razvidno, da so vsi člani naročeni na »Glasnik«, glasilo ZROP, in da imajo 100-odstotno plačano članarino. V teku je razdeljevanje značk in novih legitimacij. V tekmovanju streljanja z malokalibrsko puško je bila udeležba samo 65-odstotna, kar ni zadovoljivo, vendar je to pripisati veliki zaposlenosti članov v času turistične sezone, v kateri je bilo izvedeno tekmovanje. Na okrajnem prvenstvu v Postojni pa je piranska občinska ekipa dosegla 3. mesto.

V diskusiji so posamezniki dopolnili podana poročila. Tako je bilo n. pr. poudarjeno, da so člani ZROP opravili v zadnjem letu približno 5.000 ur prostovoljnega dela pri urejanju strelišča, doma družbenih organizacij in pri drugih akcijah. Vrednost prostovoljnega dela cenijo na 1.200.000 din, ves finančni promet organizacije od zadnje občinske konference dalje pa znaša 3.700.000 din.

V diskusiji je bilo največ govora o potrebi okrepljenega družabnega udejstvovanja med člani (doslej so imeli samo 1 družbni večer in nekaj vrtnih veselice manjšega obsega) in o potrebi večjega kulturnega izživljanja članstva. Da bo to lažje izvedljivo, so sklenili priporočiti novemu odboru, ki je bil izvoljen na konferenci, naj se zavzame za ureditev čitalnice, vojaškega kabineta za predvojaško vzgojo, zunanega strelišča ter kegljišča. Novi odbor se je že konstituiral in sklenil nadaljevati delo z enako aktivnostjo kot njegov predhodnik.

J. L.

KAZLJE PRI SEŽANI

O dosedanem delu SZDL v Kazljah je na nedavnem zborovanju poročal Franc Oreš. Tudi njegovo poročilo je pokazalo aktivnost članov, ki so se med drugim odločili za ureditev prostora in družbenih prostorov, vendar še oklevajo med novogradnjo in preureditvijo neke stavbe.

P

IZ GORNJE BRANICE

Novoizvoljeni krajevni odbor SZDL v Gornji Branici bo pod vodstvom Herona Čehovina v prihodnjem letu, ko bomo praznovali 20. obletnico vstaje, postavil spomenik padlim partizanom in aktivistom ter zaključil dela pri ureditvi krajevnega vodovoda.

R. P.

TUDI V ORLEKU

Na volilnem sestanku Socialistične zveze v Orleku so največ govorili o nalogah članov SZDL pri reševanju vaških problemov. Glasno so sklenili popraviti poti, vodovodno napeljavo in urediti sedež osnovne organizacije. Pred kratkim so sprejeli v svoje vrste tudi pet mladincev in mladink in sedaj je v tej vasi 76 članov SZDL.

P. R.

ŠMARJE PRI SEŽANI

Ko so se člani SZDL v Šmarjah na volilnem zborovanju pogovarjali o krajevnih problemih, so zahtevali, naj bi vršil med nje tudi njihov predstavnik, ki so ga izvolili v občinski ljudski odbor. Z njim bi se radi pomenili o neresenih in nejasnih vprašanjih ter skušali dobiti nekaj konkretnih napotkov za nadaljnje delo. To pa je eden izmed redkih primerov, da so člani Socialistične zveze opozorili svojega odbornika na njegove dolžnosti do volivcev.

-er

NAŠ TEDENSKI GOSPODARSKI KOMENTAR

Izboljšanje tudi v investiranju

Budno spremljamo iz meseca v mesec naš gospodarski razvoj in zlasti nas zanima, kako napreduje naša investicijska izgradnja. Za proizvodnjo vemo, da se večja in da presega predvidevanja po letnem načrtu. Za investicije pa je zlasti važno, ker predstavljajo podlago za naš nadaljnji razvoj, bazo, na kateri gradimo prihodnost.

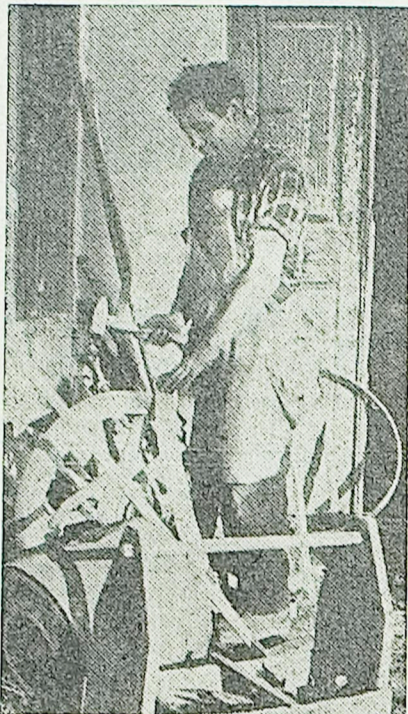
15 milijard, kar naj bi letos vložili v osnovna sredstva.

Lahko rečemo, da kažejo največji zaostanek investicije v industriji in rudarstvu. Znatna sredstva pa so bila doslej vložena v promet in kmetijstvo, čeprav še daleč ne tisto, kar je bilo predvideno. Močno je zastopana stanovanjska in komunalna dejavnost. Več o tem ne bi govorili,

ker celotna slika sama na sebi kaže sicer izboljšanje stanja, ne pa tako, kakor bi moralo biti. Upajmo, da nam bodo meseci v zadnjem četrtletju prinesli tisto, kar pričakujemo in da bomo ob koncu leta lahko zabeležili ugodnejše rezultate.

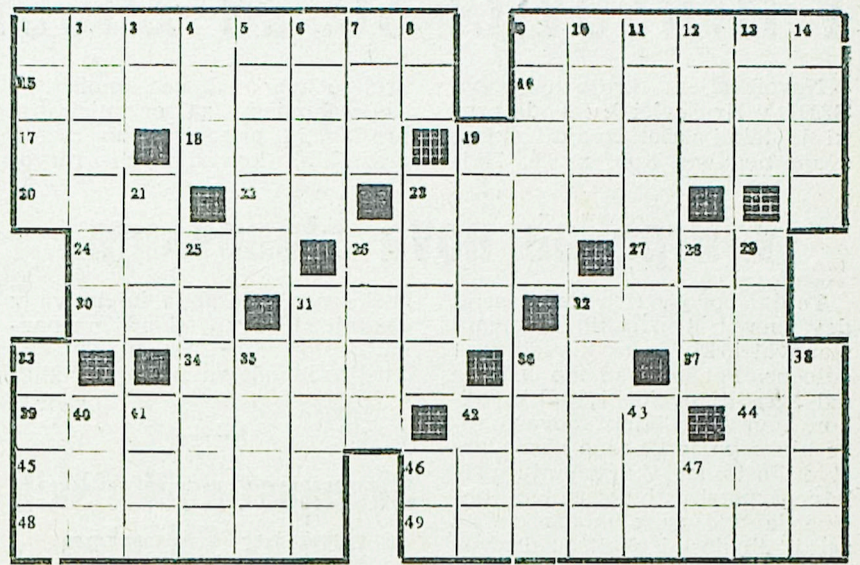
Dotakniti se nameravam še stanja kreditov in sklada obratnih sredstev. Krediti za obratna sredstva so le za 100 milijonov višji kot v začetku leta, sklad obratnih sredstev pa za okrog 400 milijonov. Skupno ima koprsko gospodarstvo s skladom nekaj nad 12 milijard obratnih denarnih sredstev.

Tudi tu se ponavlja tisto, na kar smo že opozorili: še vedno se gospodarstvo preveč orientira na tuja, to je zlasti bančna obratna sredstva. Tega more biti konec in gospodarske organizacije bodo morale opustiti stano taktiko angažiranja lastnih sredstev za investicije in samo za investicije. Potrebno po pravilno pretehtati potrošnja lastnih sredstev, kajti nov kreditni sistem, ki se postopno že uvaja, daje gospodarskim organizacijam v tem pogledu večjo samostojnost. —dt—

Oče kovač, sin kovač... — Veste, tudi moj ded je bil kovač, za praded in še starejše prednike pa ne vem. Sicer pa izvira naš rod iz Vrem, je kar v eni sapi povedal od očila črn košanski kovač Ivan Duja. Sam se ukvarja s tem danes vse bolj redkim poklicem že trideset let in pravi, da ga tako kmalu tudi ne bo zapustil. Brez dvoma je to tudi želja vseh Košančanov, kot tudi okolčanov, ki pri prijazen možaku vedno najdejo razumevanje za svoje bose konje, polomljena kolesa in kdo bi naštel še sto drugih umetnij kovača Duja

Križanka

Vodoravno: 1. naš največji pesnik, 9. določena smer poklicnega udejstvovanja, 15. poročevalec, predavatelj, 16. slovenski pisatelj in prevajalec (roman »Študent Stefan«), 17. okrajšava za »starejši«, 18. smokva, 19. kratkovidnost, 20. železniška proga, 22. ime črke, 23. starodaven narod, po katerem se imenuje Alpska skupina v Italiji, 24. Ibsenova socialna drama, 26. pisarna, urad, 27. del vodovodne napeljave, 30. vojvodinsko mesto ob Tisi, 31. grški bog divjega vojskovanja, 32. barva igralnih kart, 34. francoska filmska igralka (Martine), 36. pritrilnica, 37. pesem hvalnica, 39. delaven, službujoč, 42. pisalna potrebščina, 44. oznaka za neznanca, 45. rimski

cesar, ki je razširil rimski imperij do največjega obsega, 46. ime ruskega pisatelja Katajeva, 49. žensko ime, 49. belokožna suznja v haremu.

Navpično: 1. del roke, 2. očesna mrežnica, 3. glasbena nota, 4. upravitelj, predstojnik, 5. žensko ime, 6. zelena drevesna žaba, 7. števniki, 8. začetnici hrvaškega izumitelja, ki je deloval v Ameriki, 9. otroško vozilo na dve kolesi, 10. prestol, 11. do 1 meter visoka oljna rastlina, 12. središča vrtenja, 13. vprašalnica, 14. muslimanski bog, 19. rdeči planet, 23. glavna vojna luka Nemčije, 25. policijski lov na sumljive osebe, 26. zlitina bakra in kositra, 28. naslovni junak znane Gotovčeve opere, 29. prvi slovenski pesnik, 31. osrednja jugoslovanska filmska revija, 32. moško ime, 33. izumitelj parnega stroja, 35. Ober, 36. opravila, posli, 38. ime italijanske filmske igralka Magnani, 40. ožina na Malaki, 41. tovarna avtomobilov v Mariboru, 42. italijanski veletok, 43. osebni zaimnek, 46. kratica za »Vojni odsek«, 47. avtomobilska značka Trsta.

Radio KOPER

NEDELJA, 20. novembra: 8.00 Domače novice — 8.05 Kmetijska oddaja: Gospodarjenje lujcke in izolske zadruge v devetih mesecih letošnjega leta — Dotok proračunskih sredstev iz kmetijstva v občini Koper — Izkušnje drugih — 8.30 Za dobro jutro vam bodo zapeli in zaigrali... — 9.00 Naša reportaža: »Kaj te briga! — 9.15 Zabavni zvoki — 9.45 Poje Tonina Torrielli — 13.30 Sosedni kraj in ljudje — 14.00 Glasba po željah — 15.00 Poročila — 15.10 Zabavna glasba, vmes reklame — 15.15 Poje Fantje na vasi — 15.30 Igrajo veliki revijski orkestri.

SONEDNEDELJEK, 21. novembra: 7.15 Glasba za dobro jutro, vmes reklame — 7.30 Poročila — 7.35 Glasba za dobro jutro — 13.30 Poročila — 13.40 Operni odlomki — 14.30 Ponedeljkov športni pregled — 14.40 V tempu valčka z orkestrom Roberta Stolza — 15.00 Poročila — 15.10 Zabavna glasba, vmes reklame — 15.30 Slovenske narodne.

TOREK, 22. novembra: 7.15 Glasba za dobro jutro, vmes reklame — 7.30 Poročila — 7.35 Glasba za dobro jutro — 13.30 Poročila — 13.40 V zabavnem ritmu — 14.00 S popevkami doma in na tujem — 14.30 Sola in življenje: »Kmalu bodo nagradili najboljši pionirske zadruge« — 14.50 Igra »Dečja filharmonija« iz Beograda — 15.00 Poročila — 15.10 Zabavna glasba, vmes reklame — 15.30 Tečaj italijanskega jezika — XII. lekcija.

SREDA, 23. novembra: 7.15 Glasba za dobro jutro, vmes reklame — 7.30 Poročila — 7.45 Glasba za dobro jutro — 7.45 Tečaj italijanskega jezika — Ponovitev XII. lekcije — 13.30 V ritmu z orkestri in ansambli — 14.00 Narodne pesmi in pesni iz raznih krajev — 14.30 Kulturni obzorje: »Se premalo izobraževalnih centrov v podjetjih« — 14.40 Parada plošč — 15.00 Poročila — 15.10 Zabavna glasba, vmes reklame — 15.30 Moški zbor prosvetnega društva »Slovan« iz Padrič.

ČETRTEK, 24. novembra: 7.15 Glasba za dobro jutro, vmes reklame — 7.30 Poročila — 7.35 Glasba za dobro jutro — 13.30 Poročila — 13.40 Zabavni vas bodo orkestri Alfred Hause, Harry Herman in Helmut Zacharias — 14.00 Glasba po željah — 14.30 Pogovor z volivci — 14.40 Glasba po željah (II. del) — 15.00 Poročila — 15.10 Zabavna glasba, vmes reklame — 15.30 Tečaj italijanskega jezika — XIII. lekcija.

PETEK, 25. novembra: 7.15 Glasba za dobro jutro, vmes reklame — 7.30 Poročila — 7.35 Glasba za dobro jutro — 7.45 Tečaj italijanskega jezika — Ponovitev XIII. lekcije — 13.30 Poročila — 13.40 Izbrane melodije — 14.00 Iz opernega sveta — 14.30 Domače aktualnosti: »Samoupravljanje v zdravstvu« — 14.40 Foje zbor RTV Ljubljana — 15.00 Poročila — 15.10 Zabavna glasba, vmes reklame — 15.30 15' godbe na pihala.

SOBOTA, 26. novembra: 7.15 Glasba za dobro jutro, vmes reklame — 7.30 Poročila — 7.35 Glasba za dobro jutro — 13.30 Poročila — 13.40 Popevke in ritmi od tu in tam — 14.30 Primorski tednik — 14.45 Igra pianist George Liberace s svojim orkestrom — 15.00 Poročila — 15.10 Zabavna glasba, vmes reklame — 15.30 Priljubljene domače popevke.

REVEN VAJENEC je izgubil v bližni tiskarne ČZP »Primorski tisk« ročno uro. Poštenega najditelja, da jo odda v upravi tiskarne ali Slov. Jadrana, Cankarjeva ulica 1.

BERITE IN ŠIRITE »SLOVENSKI JADRAN«

KOMISIJA ZA SKLEPANJE IN ODPOVEDOVANJE DELOVNIH RAZMERICI PRI INTEREUROPI AVTOREMONT SEŽANA razpisuje naslednja delovna mesta: 1. tehnolog za pripravo dela in normirsko službo 2. defektator za sprejem in oddajo dela ter sestavljanje popisov nadomestnih delov za popravila 3. avtoelektričar 4. vulkanizer 5. administratorica za obrat Pogoji: pod: 1. tehnik s prakso ali visokokvalificiran delavec z večletno prakso 2. visokokvalificiran delavec z večletno prakso 3. in 4. kvalificiran delavec 5. srednja strokovna šola z znanjem strojepisja in stenografije Ponudbe s podatki o izobrazbi in dosedanjih zaposlitvah pošljite do 25. novembra 1960 na naslov: INTEREUROPA AVTOREMONT, SEŽANA

Zadovoljen, kdor nudi Zadovoljen, kdor pije PELINKOVEC proizvod destilerije »EX CORRADO« KOPER

Mali oglasi

PIANINO, odlično ohranjen, proda Elo Garzarolli, Postojna, Titov trg 2.

V bližini Izole, Kopra ali Portoroža kupim hišo; lahko je potrebna popravila. Ponudbe z opisom na upravo lista pod »Bližina«.

Dijaški dom v Kopru razpisuje mesto bolničarke. Nastop službe 1. januarjem 1961. Kolkovane prošnje z življenjepisom dostaviti do 1. decembra 1960.

KUPIM »Topolino« C ali »Giardiniero« v dobrem stanju. Ponudbe z navedbo cene na Bezuk, Zagreb, Krupičeva 75.

ZA JESEN IN ZIMO dobite vse najceneje v Trstu, MAGAZZINI ALLA STAZIONE v Ulici Cellinij 2 (blizu železniške postaje). Bogata izbira vsakovrstne konfekcije. Na prostustine VS poseben popust!

ZOBARSKA ASISTENTKA z večletno prakso in strokovnim izpitom sprejme stalno zaposlitev v Kopru ali Izoli. Ponudbe v upravo lista pod »Samo obratna zobna ambulanta«.

DOBRA PISARNIŠKA MOČ — vajena računovodstva in knjigovodstva, išče zaposlitev. Pogoj: stanovanje. Ponudbe v upravi lista.

RAZPIS

Po določilih 33., 36. in 37. člena zakona o javnih uslužbencih (Uradni list FLRJ št. 53/57) objavlja razpisna komisija Komunalne banke v Kopru razpis prostih delovnih mest pri podružnici v Piranu, in sicer za:

1. REFERENTA V ODSEKU DOLGOROČNIH POSLOV. Pogoji: ekonomska srednja šola z najmanj 8 leti službe v finančni stroki, od teh 4 leta v bančni.

2. POMOŽNEGA REFERENTA V ODSEKU DOLGOROČNIH POSLOV. Pogoji: ekonomska srednja šola z najmanj 6 leti službe v finančni stroki, od teh 4 leta v bančni.

Prijave po tem razpisu dostavite Komunalni banki Koper v roku 15 dni po objavi.

POZOR! POZOR! PODJETJA ORGANIZACIJE USTANOVE ČZP »Primorski tisk« Koper Založba »LIPA« s poslovalnicami v Kopru, Izoli, Portorožu in Sežani bo imela te dni iz uvoza nekaj prvovrstnih pisalnih in računskih strojev sloveče italijanske tovarne OLIVETTI To so najnovejši tip pisarniškega stroja OLIVETTI DIASPRON 82 s tabulatorjem in valji različnih dolžin: 30, 35, 46, 60 in 70 cm Računski stroji OLIVETTI več vrst Pohitite z naročili! Sprejema jih in daje vse informacije uprava podjetja Primorski tisk na Muzejskem trgu v Kopru, telefon 172 NE pozabite: OLIVETTI pisalni in računski stroji pri LIPI v Kopru! Še enkrat: NE ZAMUDITE IZREDNE PRILOŽNOSTI!

TELESNA VZGOJA ★ ŠPORT ★ ŠAH ★ TELESNA VZGOJA ★ ŠPORT ★ ŠAH ★ TELESNA VZGOJA ★ ŠPORT

NOGOMETNO PRVENSTVO KOPRSKEGA OKRAJA

O prvaku bo odločalo zadnje kolo

V predzadnjem kolu nogometnega prvenstva Koprškega okraja so dosegli naslednje izide: Tomos A — Sidro 3:0, Tomos B — Pivka 6:0, Ilirska Bistrica — Izola 1:3 in Tabor — Postojna 3:0. Najvažnejše srečanje tega kola je bilo v Ilirski Bistrici. Precejšnje število gledalcev je prišlo na igrišče, da bi pozdravilo zmago ali vsaj točko za domače moštvo. Že želje bi se jim skoraj izpolnile, če bi bili domači igralci nekoliko spretnješi. Domačini so začeli z velikim polemom in tudi dosegli vodstvo 1:0. Kasneje se je Izola otrešla pritiska in izenačila. V drugem polčasu so Izolčani nadaljevali z nevarnimi napadi in zasluzeno dosegli vodstvo. Čeprav je Ilirska Bistrica spremljala smola, zmagali gostov ni kaj oporekati. Predvsem je treba poudariti, da so bili napadalcu spretnješi in tudi taktika gostov je bila boljša. Najboljši igralec na igrišču je bil vratar Izole Lesjak, ki je ubranil tudi enajstmetrovko. Ilirski Bistrici pa gre priznanje kljub porazu. Proti bivšemu članu slovenske conske lige so zaigrali z veliko borbenostjo in požrtvovalnostjo ter bili na igrišču enakovredni. Vsekakor je Ilirska Bistrica v letošnji sezoni moštvo, ki se vsemu enakopravno bori z vsemi člani okrajne lige.

V Koprju so domačini slavili dvojno zmago, ne da bi prejeli en sam gol! Dopoldne je B moštvo brez težav odpravilo Pivko. Igra ni zadovoljila; videli pa smo nekaj prav lepih golov. Pivka se je požrtvovalno borila, sem pa tja pa smo videli tudi nekaj lepih kombinacij napadalne petorke. Popoldne sta merila moči stara rivala s koprške obale. Kakor je bilo pričakovati, je zmagal Tomos. Toda čeprav Pirančani letos niso v formi, povrh vsega pa so nastopili v oslabljeni postavi, je imel Tomos precej težav z njimi. Gostje so imeli pobudo v začetku in na koncu prvega polčasa, domačini pa so uprizorili seri-

jo napadov sredi prvega polčasa. Takrat so tudi dosegli dva gola. Ta prednost je bila odločilna, saj je v drugem polčasu popustil tempo igre. Zaradi težkega terena so bili namreč igralci preutrujeni, da bi lahko bistveno spremenili izid prvega polčasa. Med najboljšimi igralci na igrišču sta bila oba vratarja, zlasti vratar Tomosa Krašna. Sodnik Lovko ni imel srečnega dne. Najbolj mu je zameriti, ker ni upošteval prednosti. Nerazumljive so bile tudi njegove odločitve pri presojanju prestopkov v kazenskem prostoru. Najprej je oškodoval vsako moštvo za eno enajstmetrovko, ko je šlo za primer grobega rušenja igralcev v kazenskem prostoru, potem pa je dosodil enajstmetrovko v korist Pirana, ko sploh ni bilo ustreznega prestopka, oziroma je bil zelo problematičen.

Visoko zmago Tabora v Sežani smo pričakovali. Postojna je v resni krizi in še sreča, da igra Pivka, sicer ji zadnje mesto na lestvici ne bi ušlo. Vzroki, da je postojnski nogomet doživel letos tako katastrofo, nam niso znani, vsekakor pa ne gre le za objektivne težave (pomankanje igralcev in slabo finančno stanje). Gre namreč tudi za disciplino igralcev, saj so v nedeljo prišli komaj z devetimi na igrišče. Menimo, da bi morali postojnski športni forumi zadevo temeljito pretresti, saj je bil postojnski nogomet še lani na najboljši poti. Spomnimo se samo množičnih pionirskih tekmovaljv in odlične mladinske enajstmetrovke.

Pred zadnjim kolom je položaj na lestvici precej jasan, kar zadeva favorite za prvo mesto. Zdaj se je namreč dokončno formirala trojka Tomos—Izola—Tabor, iz katere bo brez dvoma izšel tudi končni zmagovalc. V nedeljo bomo dobili odgovor na vprašanje, kdo bo jesenski zmagovalc. O tem bo odločalo srečanje Izola — Tomos, za katero je seveda veliko zanimanje na vsej koprski obali in pričakujejo rekorden

obisk. Obe moštvi bosta nastopili v najmočnejših postavah in sta posebej za to srečanje pripravili ostre treninge. Zanimivo pa je, da Tabor nima niti teoretične možnosti, da bi zasedel prvo mesto in se bo moral do spomlad spoprijazniti s tretjim, oziroma drugim mestom.

Ker je tekmovalna komisija registrirala tekmo Tomos B — Izola z izidom 3:0 p.f. v korist Izole, je lestvica pred zadnjim kolom naslednja:

Tomos A	6	5	1	0	23:5	11
Izola	6	5	0	1	21:7	10
Tabor	6	4	1	1	20:10	9
Tomos B	6	3	0	3	16:18	6
Il. Bistrica	6	2	1	3	12:19	4
Sidro	5	1	1	3	5:10	3
Postojna	6	1	0	5	12:18	2
Pivka	5	0	0	5	4:28	0

V zadnjem kolu se bodo pomerili: Pivka — Tabor, Sidro — Tomos B, Izola — Tomos A in Postojna — Ilirska Bistrica.

UČITELJI TEHNIČNEGA POUKA NA RAZSTAVI TEHNIČNE DEJAVNOSTI V LJUBLJANI

Radi bi delavnico domino sistema

Pred zaključkom Meseca tehnike je tudi 39 učiteljev tehničnega pouka našega okraja obiskalo veliko razstavo tehnične dejavnosti v Ljubljani. Razstavnimi prostori so najbolj pritegnili pozornost »krožkarjev«, ki delujejo v okviru svobodnih dejavnosti. Že v oddelku, kjer so razstavljali razni izumitelji in je bilo perecej prototipskih izdelkov LT po tovarnah, je bilo marsikaj zanimivega, čeprav smo pogrešali pogon teh predmetov in naprav.

Za vse je menda bila najbolj mikavna razstavljenata šolska delavnica domino sistema. Takšna oprema nam je sprično materialnih pogojev za sedaj lahko samo še tiha želja. Pravijo, da se bodo najprej postavljali z njo in jo

seveda tudi praktično uporabili v Ilirski Bistrici. Načrt zanjo je napravil tovariš Prvinšek, sekretar republiškega odbora LT.

Pozornosti obiskovalcev je bila deležna tudi maketa bodočega Trga republike v Ljubljani, razstavljena v urbanističnem oddelku, z nič manjšim zanimanjem pa so si obiskovalci ogledali tudi šolsko delavnico na ljubljanskem učiteljskišči in na Višji pedagoški šoli.

Okrajnemu zavodu za pedagoško službo v Koprju, ki je s finančno pomočjo omogočil tako množični obisk učiteljev za tehnični pouk na GR v Ljubljani, gre vse priznanje.

Marjan Malc

MALI ROKOMET

IKŠ premagala TVD Partizan Koper

V moški ligi so v nedeljo odigrali tudi srečanje Učiteljske Koper — Dekani (14:1) in Izola—ESS Koper (12:1). Omembe vreden je velik napredek Dekančanov, ki so v prvih srečanjih precej »plaval«. Tudi ESS je treba pohvaliti zaradi močnega odpora, ki ga je nudila Izoli. V ženski ligi pa je Ekonomska srednja šola premagala Izolo s 5:4.

medtem ko je Koper B premagal Učiteljskišče s 3:2. Pohvalo zaslužijo Izolčanke, ki so po začetnih hudih porazih od tekme do tekme bolj uvajljajo. V obeh ligah vodi piranski Partizan. V ženski ligi je Pirančankam prvo mesto zagotovljeno, medtem ko bo v moški ligi odločalo srečanje Piran — IKŠ.

Zadeva z Rudarjem še ni rešena

V šestem kolu goriškega nogometnega prvenstva so odigrali le dve koli. Anhovo je zmagoval v Vipavi s 3:2, Tolmin pa je zmagal v Ajdovščini s 6:2. Tekmi Nova Gorica — Adrija in Branik — Rudar so odložili.

V prejšnji številki smo poročali, da je idrijski Rudar odstopil od nadaljnjega tekmovanja. Zadevo je vzela v roke goriška nogometna podzveža, ki bo skušala omogočiti Rudarju nadaljnjo udeležbo. Pričakujejo pa tudi, da se bodo o stvari pomenili občinski športni in drugi forumi. Škoda bi namreč bilo, če ne bi temu pomembnemu slovenskemu rudarskemu središču ohranili nogometne tradicije.

Zborovanje divaških tabornikov

Minulo soboto je bil v Divači III. redni občni zbor divaške taborniške organizacije, ki se ga je udeležilo od 167 članov 155, domala vsi v taborniških krojih.

Starešina odreda Janez Canžek je orisal dosedanje delo tabornikov, ki ni bilo skromno, saj so opravili več pomembnih akcij, prirajali izlete, se udeležili partizanskega pohoda in okrajnega ter republiškega taborniškega mnogobojja in v veliki meri pomagali osvojiti naslov republiškega prvaka.

V prihodnji poslovni dobi bo novi upravni odbor divaških tabornikov poskrbel za povečanje števila članov,

za prirejanje raznih taborniških tečajev, organiziral bo opravljanje strokovnih izpitov, prirajal tekmovanja v vseh taborniških disciplinah in še tesneje sodeloval z Ljudsko tehniko. V načrtu imajo, da bi enega izmed tabornikov, ki jih redno prirajajo vsako leto, imeli na Poljskem, razen tega pa še, da bi v Sežani ustanovili taborniško četo. Odložili so se tudi s prostovoljnim delom pomagati graditi planinski dom na Vemšičici.

Janez Canžek

VELIKO UBELJSKO

V nedeljo so se v Velikem Ubeljškem zbrali delegati krajevne konference SZDL in po razpravi izvolili novi odbor.

Uvodoma je tovariš Smrekar govoril o gospodarski politiki postojnske občine, nato pa je stekla razprava o delovanju kmetijskega kombinata v Razdrntem ter o komunalnih potrebah kraja. Gre predvsem za oskrbo z vodo, ki je zelo pomanjkljiva in močno zavira kmetijstvo, posebno živinorejo. V načrtu imajo tudi dograditev ceste od vasi Strane s cesto, ki pelje v Mala Brda. Po razpravi so sprejeli nekaj tehničnih sklepov za nadaljnje politično delo svoje krajeve organizacije Socialistične zveze in izmed 11-članskega odbora so izvolili za predsednika Ludvika Junca.

Ivan Vidrih

Sjudska univerza

PREDAVANJA V DVORANI NAD KAVARNO LOŽO

Sreda, 23. novembra 1960: ob 20. uri: SOLA ZA STARSE — Predava Anton Starha o Družini in zakonski zvezi. Četrtek, 24. novembra 1960 ob 20. uri: BORCI PRIPOVEDUJEJO — Darinka Kralj: Bila sem v taborišču Auschwitz. Nedelja, 27. novembra 1960 ob 10 uri: FILMI ZA PIONIRJE

Nova Gorica osvojila točko

Pred rekordnim številom gledalcev (2 tisoč) je v nedeljo Nova Gorica igrala na domačem igrišču z Ljubljano 2:2. Izid je vsekakor uspeh za domačine, saj je Ljubljana na drugem mestu na lestvici in eden glavnih favoritov za prvo mesto. Razmočen teren je precej vplival na kvaliteto igre, ki pa ni trpela na dinamiki. Bliskoviti napadi so se hitro menjavali, vendar so napadalcu precej grešili pri streljih — na vrata. Izid v glavnem ustreza dogodkom na igrišču.

Nova Gorica je sicer še zmeraj na

desetem mestu na lestvici, vendar je njen položaj trden. Zdaj ima namreč sedem točk, oziroma le 4 točke manj kot drugopolasirana Ljubljana. Če bodo Goričani nadaljevali s tako igro, kot so jo pokazali v zadnjih treh tekmah, potem jim je obstanek v slovenski conski ligi povsem zagotovljen.

MNOŽIČEN ROKOMET NA ŠOLAH

Mali rokomet se zmeraj bolj uveljavlja med mladino koprškega okraja. To je pokazalo tudi nedavno prvenstvo Ekonomske srednje šole v Koprju. Pod vodstvom prof. Furlančiča so namreč organizirali turnir, ki se ga je udeležilo kar 28 moških in ženskih ekip! Med moškimi ekipami je bil najboljši IIIb, medtem ko je v ženski A skupini zmagala IVč, v ženski B skupini pa IIIa.

Razen tega so organizirali tudi turnir v malem nogometu z udeležbo štirih ekip. Zmagala je IIIb.

JADRANJE

Bo v Koprju evropsko prvenstvo mladih?

V nedeljo je zasedala v Ljubljani Jadrnalna komisija Brodarske zveze Slovenije, hkrati pa se je sestala tudi plenum Brodarske zveze Slovenije. Sprejeli so vrsto pomembnih sklepov za nadaljnji razvoj jadrnkega športa v Sloveniji. Posebej pa so pohvalili izredne uspehe, ki sta jih dosegla Koprčana Fafangel in Kosmina na raznih tekmovaljih v tujini, zlasti pa na olimpiadi v Neaplju, kjer sta med 26 tekmovalcev zasedla osmo mesto ter se tako uvrstila v svetovno jadrnalno elito v klasi Star. Na plenumu so ponovno izvolili za predsednika Jadrnalne komisije požrtvovalnega Aleksandra Lukeža, za tajnika pa Mira Okretiča iz Koprja. Naš sodelavec je po končanem plenumu zastavil nekaj vprašanj Aleksandru Lukežu.

Zvedeli smo, da ste vnesli razne spremembe v delo Jadrnalne komisije?

Se nam obeta kako izboljšanje glede plovnihi objektov?

V Sloveniji imamo blizu 90 jadrnic, od tega jih je le malo število kvalitativnih. Najslabši je položaj v klasi Snipe, kjer objekti že zdavnaj več ne ustrezajo sodobnim zahtevam jadrnalne tehnike. Toda prav na tem področju razpolagamo z načrti najmodernejših jadrnic. Zdaj gre le za to, da bi si društva zagotovila potrebna finančna sredstva in bi jadrnice takoj lahko začeli izdelovati doma. Kakor mi je znano, Ljubljansko brodarsko društvo že gradi jadrnico Snipe po najnovejši metodi. Upamo, da to ne bo edini primer.

Glede drugih klas naj omenim, da bi lahko zlasti jadrnicam Finn povsoteli več pozornosti. Menim, da bi morali prevzeti gradnjo teh klase mariborsko Sidro, ki si je pridobilo precej izkušenj pri gradnji Olimpijskih jol. Se največji napredek pa smo napravili pri jadrnicah Star. Slovenska flota si je nabavila kvalitativno jadrnico Cha-cha III, ki se je močno uveljavila na vseh tekmovaljih. Zal pa moram ugotoviti, da drugi člani flote Star vse pre malo skrbijo za svoje jadrnice.

Na zaključnih slovesnostih ob desetletnici JK Jadro je bilo precej govora, da bo treba vso pozornost posvetiti mladini in pionirjem ter njihovim tekmovalnim objek-

tom — jadrnicam Kadet. Ste v zvezi s tem sprejeli kake konkretne sklepe?

V gradnji jadrnic klase Kadet nismo letos dosegli prav nobenega napredka. Še zmeraj imamo le tri stare objekte v koprskem jadrnalnem klubu Jadro. Uspehe pa smo dosegli pri vzgoji naraščaja, saj je Fafangel prav na teh starih objektihi usposobil 10 jadrancev-mladincev, ki so v oktobru sodelovali na prvem republiškem prvenstvu jadrnic Kadet. Jadrnalna komisija je sklenila, da bo odslej vsako leto tekmovalje teh jadrnic za prehodni pokal. Seveda pa bo tudi potrebno zbrati sredstva za nabavo novih jadrnic.

Ste govorili že o koledarju prireditvev za prihodnje leto?

O nekaterih prireditvah smo se načelno dogovorili. Če bo šlo vse po načrtih, bomo v koprskem zalivu pričla kvalitativnim prireditvam med 16. in 23. julijem prihodnje leto. V tem času bi bilo v koprskem zalivu evropsko mladinsko prvenstvo jadrnic Snipe in V. mednarodna koprška regata.

Velik napredek odbojke na podeželju

V nedeljo je bilo v Sežani okrajno prvenstvo v odbojki za podeželska društva. V moški konkurenci je nastopilo 6 ekip: Miljski hribi, Prestranek, Dutovlje, Divača, Krajna vas in Hrpelje. Prvo mesto je zaslužen osovji Prestranek pred Dutovljami in Divačo. Treba je še pohvaliti tudi kvalitetno igro Dutovelj in Krajne vasi, ki se le zaradi slabega žreba ni uvrstila med prvo trojico.

V ženski konkurenci pa je zasedla prvo mesto Divača pred Kosezami, Dutovljami in Miljskimi hribi.

V Postojni bodo gradili dom LT

Mesec tehnike je močno razgibal tudi organizacijo LT v Postojni, kjer so med drugim pretekli ponedeljek temeljito razpravljali o problemih in bodočih nalogah svoje organizacije. Predvsem so ugotovili, da nobena organizacija v naslednjem obdobju tukaj ne bo mogla razvijati svojega dela v tako široko kot to zahtevajo potrebe komunne in naš gospodarski ter družbeni razvoj, če jim ne bo uspelo dobiti primernih prostorov. Nekatero organizacije so celo povsem brez njih. Zato je vznikla zamisel o gradnji doma tehnike v Postojni, kar bi uresničili v naslednjih petih letih. Pobudniki ideje, ki so jo vsi prisotni navdušeno sprejeli, so pripravili s pomočjo pristojnih činiteljev zastaviti vse sile, da lep predlog ne bo ostal na papirju. To bi bil verjetno drugi dom Ljudske tehnike v našem okraju, kajti v Koprju so zanj že dočeli lokacijo.

kje so ladje

- P/I »BHAC« je 13. novembra priplula iz Benetk na Reko, kjer nato varja
- M/I »BLED« je 16. novembra priplula iz Koprja v New York, kjer manipulira s tovorum
- M/I »BOHINJ« je v Piranski ladjedelnici v rednem popravilu
- M/I »BOVEC« je na poti iz New Yorka za Koper in prispe 20. novembra v Tanger
- P/I »DUBROVNIK« je v Benetkah, kjer manipulira s tovorum
- M/I »GORANKA« je na poti iz ZDA za Sredozemlje
- M/I »GORENJSKA« je 15. novembra priplula iz Aleksandrije v Benetke
- M/I »KOROTAN« je 16. novembra odplula iz Benetk na Reko
- P/I »LJUBLJANA« je 16. novembra priplula iz Melille na Reko
- M/I »MARTIN KRPAN« je 12. novembra priplula iz Aleksandrije v Bejrut, kjer manipulira s tovorum
- M/I »PIRAN« je 13. novembra odplula iz Filadelfije za Norfolk
- P/I »POHORJE« je 10. novembra priplula v Rotterdam, kjer raztovarja
- P/I »ROČ« je 12. novembra odplula iz Belkherija s tovorum za Reko
- M/I »TRBOVLJE« je 12. novembra priplula v Džakarta, odložila tovor in nadaljevala pot na Japonsko
- P/I »ZELENGORA« je v Piranski ladjedelnici v rednem popravilu.

Oči težje od možgan

Ptičji možgani so neznamiti in zato ima marsikatera ptica lažje možgane kakor pa oči. S tem vprašanjem se je podrobneje ukvarjal angleški biolog in znanstvenik Wendworth. Ugotovil je, da ima nojevo oko 5 centimetrov premera, obe njegovi očesi pa tehtata 95,26 grama, kar je še enkrat več kakor teža možganov, ki tehtajo 42,11 grama. Najbolj presenetljiva razlika v teži možgan in oči pa je pri veliki drop-

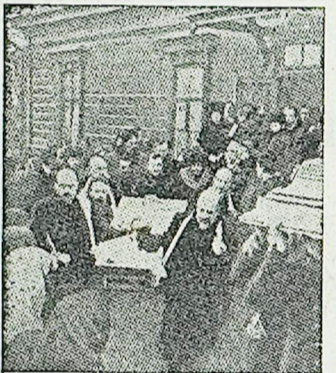
lji. Njene oči tehtajo 52,45 grama, medtem ko tehtajo možgani le 15,63 grama.

V posebni obleki za polete čez morja je 33-letni pilot Steward Sullivan podoben žabi. Sloj zraka v obleki omogoča letalcu, da v primeru nesreče in padca letala v morje lahko ure in ure preleži na vodi in čaka pomoči, razen tega pa ga obleka varuje tudi pred mrazom. Obleko so izdelali v Angliji v Manchestru

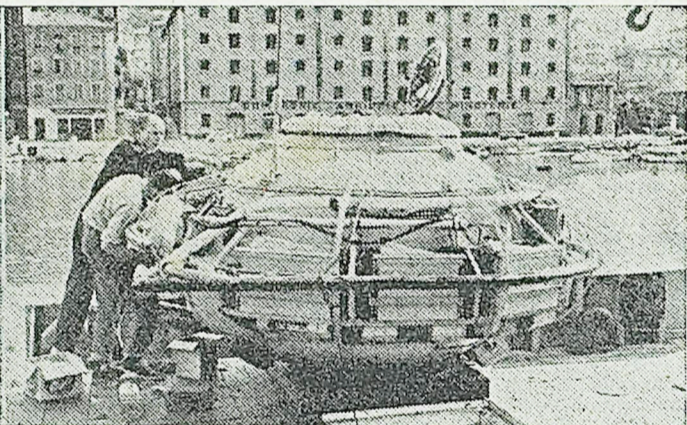
Ker je na zadnjih volitvah v Italiji zmagala Krščanska demokracija kot stranka s svojimi zaveznicami v voilnem boju, je predsednik vlade ostal Amatore Fanfani (na sliki, ko daje po volitvah izjavo novinarjem)

Te dni se bo ves kulturni svet spominjal 50-letnice smrti enega največjih genijev, kar jih je dalo človeštvu — smrti ruskega pisatelja Leva N. Tolstoj, ki je umrl 20. novembra 1910. Na sliki: štirje sinovi umrlega pisatelja neso truplo svojega očeta na železniško postajo Astapovo, kjer je Tolstoj umrl

BENCINA NA PRETEK

V osrčju Sovjetske zveze, v centralni Aziji so odkrili velikanška nahajališča nafte. Strokovnjaki sodijo, da zaloge nafte na tem področju niso manjše od zalog nafte na Srednjem vzhodu. Zaloge, ki so jih bili odkrili, cenijo na približno 400 tisoč milijonov kubičnih metrov.

V malem portiču v Nici na francoski obali so te dni radovedneži ogledovali čudno vozilo, ki ga je skonstruiral Francoz Cousteau. Gre za podmorski letični kroznik, ki se s precejšnjo naglico lahko giblje 400 m globoko v morju. Vozilo je opremljeno z močnimi reflektorji in s posebnimi jeklenimi šapami ter je namenjeno za podmorska raziskovanja

OŠTRA MERA

Prometna policija v Parizu je sklenila, da se bo poslužila najbolj stroge mere za varnost prometa: vse avtomobile, ki bodo imeli stare gume, bodo meni nič tebi nič zaplenili.

PLETE SAM

Včasih se zdi, da ljudje bodočnosti ne bodo imeli drugega dela, kakor da bodo pritiskali na gumbe ali pa delali izume, dokler ne bo lepega dne nekdo izumil še stroja, ki bo kar sam od sebe delal izume. Tudi to se lahko zgodi. Danes ni nič nemogočega. V Veliki Britaniji je prišel te dni v prodajo elektronski pletilni stroj, ki dela povsem avtomatsko. Zensko jopico z rokavi vred more splesti v šestih minutah in pol. Pletilki ni treba pri tem delu znati nič drugega kot vložiti volno in pritisniti na gumb.

Možak na sliki pravkar trga na dvoje ček za 80 milijonov dinarjev (v angleških funtih), gleda pa ga pri tem opravilu 18-letna Nemka Uta Diepold, ki je prišla k znancem v Anglijo, da bi se naučila jezika. Pri tem je kupila srečko športne stave in zadela premijo. Ko je šla ponjo, pa je šele ugotovila, da po nekem angleškem zakonu v tej stavi ne morejo sodelovati osebe, mlajše od 21 let. Tako je dobitek ostal športni stavi, deklici pa grenak okus v ustih in solze vrh trepalnic

Zadnjikrat smo vam pokazali italijanske lovce, kako v celih jatah uničujejo drozge na Sardiniji. Danes pa si ogledite njihove vrstnike iz Predose pri Aleksandriji s šopi drobnih grlic, ki jim bodo prav gotovo imenitno teknilo za večerjo. Kljub svoji visoki kulturi pa Italijani le ne morejo nehati z množičnim pobijanjem letečih živali, med katerimi prav nič ne prizanašajo tudi pticam pevkam, za kar jih obsoja že ves svet

SVOJEVRSTEN TELEVIZOR

Ameriško podjetje Philco se je pojavilo na tržišču s prvimi stenskim televizij-skimi aparati, ki se od dosedanjih močno razlikujejo. Ekran je širok 53 x 53, ohišje pa je debelo le 15 centimetrov. Ta novi televizor je mogoče obesiti na steno kakor sliko.

Skoraj ne bi mogli verjeti, pravijo pa, da je res. Mala sedemletna Donna Karplak na gornji sliki že sama pilotira letalo, kot trdi njen oče inženir, ki jo je naučil. Pravi, da je edini problem pri tem, ker Donna nima dovolj dolgih nog, da bi dosegla pedale in so ji morali zato napraviti posebne čevlje — nekakšne podaljške nog. Oče pa ni povedal, če se mala deklica pelje v letalu sama, ali pa jo morda on spremlja

PERSPEKTIVA — GLUHOTA

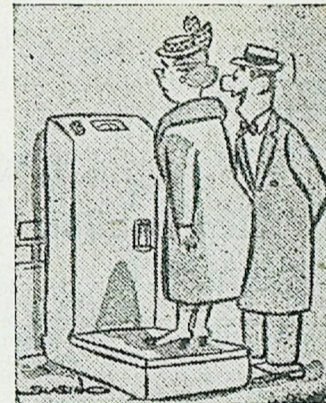
Zdravniki in biologi, ki proučujejo problem gluhot, sodijo, da bodo ljudje v nekaj stoletjih izgubili sluh. Vzrok: vedno večji hrup v našem vsakdanjem življenju. Največji odstotek popolne ali delne gluhot so zabeležili med rudarstvenimi delavci. Ta odstotek je 67.

Toreador Antonio Ordenez je v seriji gostovanj po Južni Ameriki uspešno nastopil proti mnogim bikom, dokler ni v Limi naletel na mojstra, ki mu je bil skoraj kos. Res ga je končno zabodel z mečem, toda tudi sam je skupil poštene rane. Na sliki je videti, kako bikoborca neso iz arene. Po Španiji in deželah Latinske Amerike so bikoborbe še vedno zelo v modi in temperamentalni Španci iščejo še vedno zabave v krvavih koridih in trpinčenju živali

KRATKO IN JEDRNATO

Slavni ameriški pisatelj John Steinbeck je odprl letošnje zasedanje PEN kluba za najkrajšim govorom, ki ga je kdajkoli kdo imel na sestanku tega kluba. Steinbeckov govor se je glasil: »Pisatelj je poklic je pisanje in ne govorjenje. To je vse, kar sem hotel povedati.«

— Oho, draga moja! Tvoj plašč je pa letos kar za šest kilogramov težji.

Za novega predsednika Združenih držav Amerike je bil izvoljen demokrat John F. Kennedy (na sliki). Je doslej najmlajši izmed vseh predsednikov ZDA (ima 43 let), velebogataš, obenem pa tudi prvi predsednik katoliške vere, iz česar klerikalci po vsem svetu že kujejo kapital. Vsekakor je dejstvo, da se z zamenjavo predsednika zunanja politika ZDA ne bo bistveno spremenila

MORSKA ELEKTRARNA

Ničkolikokrat so inženirji že razmišljali o tem, kako bi bilo mogoče energijo morskih valov koristno uporabiti. Tega dela so se lotili tudi sovjetski inženirji. Pred kratkim so napravili posebno poskusno turbino, ki bo izkoriščala energijo morskih valov. Električna energija, ki jo bo proizvajala ta turbina, bo dvakrat cenejša od dosedanje energije, ki jo proizvajajo običajne hidrocentrale.

VASILIJ DRAMATSKI

V zanki

17

Prav toliko, če ne še dlje, bo poteboval gestapo v Hannoveru, da se prepriča, da ni v mestu nikakršnega Oskarja Schrankeja. In tedaj še deset minut, da pokliče Hannover Vilno preko Berlina. Skratka, na razpolago imam okoli trideset minut. Toda najbolj strašno je to, da me bo čez pet minut čakal na javki spremljevalec, od hotela do dogovorjenega mesta pa je sedem minut hitre hoje. Z eno besedo, na javko ne bom več utegnil priti.

Zabrnel je rezki glas zvonca. Odmaknil sem polkovnikovo roko in zgrabil slušalko.

— Halo! Govori dežurni gestapa v Hannoveru! — je bilo slišati daljni, grlni glas.

— Da, pri telefonu. Poslušam.

— Kdo je pri telefonu? — je spraševal daljni glas.

— Polkovnik Zechmeyer?

Naprej že nisem več poslušal, kaj je govoril dežurni, ker sem v tem trenutku že napravil sklep. Ne da bi poslušal, kar je brenčalo v telefonu, sem delal videz, kot da govorim s Schrankejem.

— Samo trenutek Oskar, da poiščem svinčnik. —

Polkovnik je pokazal na svoje nalivno pero, ki je ležalo na mizi. Toda jaz, kot da te kretanje nisem opazil, sem segel v desni žep sukniča, zgrabil revolver, in ne da bi ga potegnul iz žepa, dvakrat ustrelil. Polkovnik je zakrilil z rokami in omahnil v naslanjač.

Tišina. Vznemirjeni glasovi v hodniku. Potem je nekdo pomirjujoče dejal:

— Nekaj se je prevrnilo.

Tišina.

Sunil sem kovček pod posteljo. Kaj naj počnem z njim, saj je bil poln ponarejenega denarja.

Iz hotela sem odšel brez kakršnihkoli težav. Čez kakih dvajset minut sem bil že v mestni okolici, tam, kjer se začena pot, ki je vodila v Kaunas.

Ustavil sem poštni avto. Kratak, posloven razgovor s šoferjem in poštnim uradnikom se je končal tako, da je v njune žepo romalo dve sto mark. Sedel sem v avto.

Kake tri ali štiri kilometre pred Kaunasom sem zapustil svoja rešitelja in jo mahnil preko polja, da bi prišel na kako drugo cesto, ki bi prav tako vodila v Kaunas.

Na cesto sem prišel že za dne. Na levi strani sem ugledal ob robu ceste skupino mestnih ljudi. Bržkone so čakali na avtobus. Pridružil sem se jim. Minilo je več kot pol ure, preden je pripeljal. Sedel sem na zadnji sedež poleg vrat. Imel sem pregled nad vsemi potniki in ko bi že okoliščine tako nanesle, bi lahko skočil iz avtobusa.

V predmestju sem izstopil. Čutil sem se dovolj mirnega. Navsezadnje pa skoraj nisem imel razloga, da bi se vznemirjal. Moji dokumenti so bili ponarejeni tako večje, da ne bi mogli vzbuditi suma, če bi me pa zaustavila kakšna patrulja; bil pa sem tudi prepričan, da novice o mojih podvigih v Vilni še niso prišle do njih.

Sprejeli so me dobro, posebno Marite. Vse je šlo po sreči. Bilo je še tako zgodaj, da nihče v sosesčini ni opazil mojega prihoda. Kmalu pa so se pojavile prve zapreke. Saj vendar nisem mogel prostodušno priznati Marite niti njenemu očetu ali bratu, kdo pravzaprav sem in kaj delam. Priznati moram, da nisem na to prej niti pomislil in sem jim povedal, kar mi je pač padlo na um. Opazil sem, da so me jeli Marite in njen oče gledati postrani in da je prisrčnost, s katero so me bili sprejeli, uplahnila. Tedaj sem jim povedal:

— Nikar se ne vznemirjajte, bodite prepričani, da je moja vest pred vami čista. Toda na vprašanja ne bom več odgovarjal. Vrh tega pa vas tudi ne bom dolgo časa nadlegoval s svojo prisotnostjo.

Marite mi je rekla, da me nihče ne podi, vendar sta bila njen oče in brat pri tem tiha in nista teh besed potrdila niti z enim samim gibom.